T095 ATĐ 7 (04) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q3-Kiền Độ Tạp-Thế Đệ Nhất Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 59

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA

Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 1: THEÁ ÑEÄ NHAÁT PHAÙP, Phaàn 3

Theá naøo laø phaùp Ñaûnh? Theá naøo laø söï thoái lui cuûa phaùp Ñaûnh? Theá naøo laø phaùp Noaõn? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Trong ñaây neáu noùi ngöôïc veà phaùp phaøm phu chöùng ñöôïc, töùc noùi phaùp Theá ñeä nhaát xong, vì sao keá khoâng noùi veà Nhaãn? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Vì yù ngöôøi soaïn kinh kia muoán theá, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù ngöôøi noùi: Neân noùi: Theá naøo laø Nhaãn? Vì sao goïi laø Nhaãn? Leä thuoäc ra sao? Cho ñeán noùi roäng, nhöng khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Ñoù laø nghóa giaûn löôïc vì laø thuyeát höõu dö. Laïi coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaõ noùi Nhaãn nhöng khoâng laøm saùng toû. Nhö tröôùc ñaõ noùi: Neáu phaùp taâm, taâm sôû ôû sau laø hôn laø tröôùc, töùc chaúng phaûi phaùp Theá ñeä nhaát, vaäy laø phaùp naøo? Ñaùp: Laø nhaãn taêng thöôïng. Ñoù laø noùi veà nhaãn. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu kinh Phaät noùi thì trong ñaây seõ noùi. Neáu kinh khoâng noùi thì trong ñaây khoâng noùi. Vì kinh Phaät khoâng noùi veà xöù nhaãn cho neân ôû ñaây khoâng noùi. Noùi raèng: Nhö trong kinh taêng Nhaát A-haøm coù noùi: Neáu khoâng thaønh töïu saùu phaùp thì khoâng theå xa traàn, lìa caáu, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Saùu phaùp ñoù laø: 1. Khoâng thích nghe phaùp. 2. Duø nghe phaùp, nhöng khoâng laéng tai nghe. 3. Khoâng vì söï hieåu bieát. 4. Vôùi phaùp chöa ñöôïc, khoâng duøng phöông tieän ñeå sieâng naêng tìm caàu. 5. Vôùi phaùp ñaõ ñöôïc, khoâng kheùo giöõ gìn.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 60

6. Khoâng thaønh töïu thuaän nhaãn. Neáu thaønh töïu saùu phaùp thì xa lìa ñöôïc traàn caáu, ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, saùu phaùp aáy laø öa thích nghe phaùp, cho ñeán thaønh töïu thuaän nhaãn. Hoûi: Kinh kia duø noùi thuaän nhaãn, nhöng khoâng noùi laø thuaän ñeá nhaãn? Ñaùp: Thuaän nhaãn, thuaän ñeá nhaãn ñaâu coù gì khaùc nhau. Nhaân luaän sinh luaän, vì sao nhaãn chæ goïi laø thuaän ñeá

nhaãn, coøn Noaõn, Ñaûnh thì khoâng? Hoaëc coù ngöôøi noùi: Nhö noùi nhaãn laø noùi thuaän ñeá, Noaõn, Ñaûnh cuõng neân noùi, nhöng khoâng noùi thì phaûi bieát ñeàu laø thuyeát höõu dö (chöa troïn veïn). Laïi coù ngöôøi noùi: Thuaän, laø noùi thuaän theo. Nhaãn kia kheùo thuaän theo. Coøn Noaõn, Ñaûnh thì khoâng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Noaõn coù theå ngaên phaàn ngu taêng thöôïng khi duyeân ñeá. Ñaûnh ngaên phaàn ngu trung. Nhaãn ngaên phaàn ngu haï. Vì ngaên phaàn ngu trong thaân, neân sinh phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Noaõn coù theå sinh ra söï saùng suoát phaåm haï cuûa duyeân ñeá. Ñaûnh sinh ra söï saùng suoát phaåm trung. Nhaãn sinh khôûi söï saùng suoát phaåm thöôïng. Vì trong thaân naày coù söï saùng suoát cuûa duyeân ñeá neân coù theå sinh ra phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Noaõn öa thích aám. Phaùp Ñaûnh öa thích ñoái vôùi vaät baùu. Phaùp Nhaãn öa thích ñoái vôùi ñeá. Vì quaùn Thaùnh ñeá ñöôïc öa thích trong thaân neân coù theå sinh ra phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Nhaãn ñoái vôùi taát caû thôøi gian, töông töï vôùi thaáy ñaïo. Nhö taát caû thôøi gian cuûa thaáy ñaïo, chæ coù phaùp nieäm xöù hieän ôû tröôùc maët. Nhaãn kia cuõng theá. Noaõn, Ñaûnh thì khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì tröôùc tu phaùp nieäm xöù, sau ba nieäm xöù taêng tröôûng, xoay vaàn hieän ôû tröôùc, cho neân khoâng töông töï. Nhaãn tu taäp phaùp nieäm xöù, chæ taêng tröôûng phaùp nieäm xöù, do gioáng vôùi thaáy ñaïo, neân goïi laø thuaän ñeá nhaãn. Noaõn, Ñaûnh thì khoâng nhö vaäy, neân khoâng goïi laø thuaän ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Nhaãn nghieâng moät beân, gaàn vôùi thaáy ñaïo. Noaõn, Ñaûnh thì khoâng theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp nhaãn cuõng thöôøng noái tieáp, cuõng moät saùt- na hieän ôû tröôùc. Noaõn, Ñaûnh thì thöôøng noái nhau hieän ôû tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Nhaãn chæ moät ñònh yù. Noaõn, Ñaûnh thì khoâng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Chæ, quaùn cuûa phaùp Nhaãn khoâng xen laãn, Noaõn,

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 61

Ñaûnh thì coù xen laãn, ñoâi khi coøn khôûi caên thieän coõi Duïc. Laïi coù ngöôøi noùi: Chæ, quaùn cuûa phaùp Nhaãn khoâng nhieàu, khoâng roäng, coù theå thuaän theo höôùng ñeán Nieát-baøn. Chæ, quaùn cuûa Noaõn, Ñaûnh vöøa nhieàu, vöøa roäng, cuõng coù theå thuaän theo höôùng Nieát-baøn. ÔÛ ñaây, neân noùi veà duï chuyeån mua duï baùu ma-ni. Vì caùc nhaân duyeân nhö theá, v.v..., neân Nhaãn ñöôïc goïi laø thuaän ñeá, coøn Noaõn, Ñaûnh khoâng ñöôïc goïi laø thuaän ñeá. Noaõn, Ñaûnh naày vaø nhaãn haï trung haønh möôøi saùu haønh, duyeân theo boán chaân ñeá. Nhaãn taêng thöôïng haønh boán haønh, duyeân theo khoå ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Nhaãn taêng thöôïng duyeân theo ñaïo ñeá. Hoûi: Nhaãn duyeân vôùi phaùp naøo maø ñöôïc chaùnh quyeát ñònh? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi ñaïo ñeá. Hoûi: Neáu vaäy sao khoâng duyeân vôùi haønh vi sai traùi? Neáu duyeân vôùi haønh vi sai traùi, thì sao khoâng ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, taïo ra trôû ngaïi? Ñaùp: Duø cho duyeân vôùi haønh vi sai traùi, thì ñoái vôùi chaùnh quyeát ñònh cuõng khoâng coù trôû ngaïi. Vì sao? Vì ñoái vôùi caên thieän aáy tu taäp duyeân theo haønh, tröôùc coù con ñöôøng taét, do ñoù khi nhaäp vaøo Thaùnh ñaïo, ñoái vôùi duyeân haønh naày, coù theå thoï duïng töï taïi. Nhö trong thaáy ñaïo, tröôùc khôûi leân ñaïo

nhaãn trí coõi Duïc, keá sinh ñaïo nhaãn trí cuûa Höõu Ñaûnh. Ñaïo nhaãn trí cuûa Höõu Ñaûnh ñoù, veà sau laïi sinh ñaïo nhaãn trí coõi Duïc, quaùn khoå haønh, veà sau laïi sinh quaùn taäp haønh, cho ñeán noùi roäng. Cuõng theá ñeàu goïi laø duyeân vôùi haønh vi sai traùi, sai laàm, khoâng do duyeân haønh vi sai traùi maø laø thaáy ñaïo, taïo ra trôû ngaïi. Vì sao? Vì ñoái vôùi thaáy ñaïo, tu taäp duyeân haønh, tröôùc coù con ñöôøng taét, nhaãn cuõng gioáng nhö theá, ñoái vôùi vieäc ñaït ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, khoâng taïo ra trôû ngaïi. Nhöõng ngöôøi noùi lôøi naày, ñeàu cho nhaãn taêng thöôïng duyeân theo ñaïo ñeá, veà sau ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Nhaãn taêng thöôïng kia coù ba taâm leõ ra ñoàng moät duyeân, moät haønh, ñoù laø phaùp Theá ñeä nhaát. Hai taâm khoå phaùp nhaãn, khoå phaùp trí leõ ra ñoàng moät haønh. Khoâng ñoàng moät duyeân ñoù laø hai taâm khoå tyû nhaãn, khoå tyû trí laø ñoàng moät duyeân. Khoâng ñoàng moät haønh laø taäp phaùp nhaãn, taäp phaùp trí. Lôøi bình: Neân noùi raèng: Nhaãn taêng thöôïng neân duyeân theo khoå ñeá, veà sau ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Thaáy ñaïo kia laø caên thieän maïnh meõ, maëc duø duyeân vôùi haønh vi sai traùi, sai laàm, nhöng ñoái vôùi chaùnh quyeát ñònh khoâng coù taïo ra trôû ngaïi. Nhaãn kia laø caên thieän höõu laäu cuûa theá tuïc, taùnh noù raát yeáu keùm. Neáu duyeân haønh vi sai traùi, sai laàm, seõ taïo ra söï trôû ngaïi cho thaáy ñaïo. Nghóa nhö thaät laø nhaãn taêng thöôïng neân quaùn khoå, veà sau seõ ñöôïc

chaùnh quyeát ñònh, chöù chaúng phaûi tröôùc nhaãn quaùn ñaïo nhaãn, veà sau ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Nhaãn taêng thöôïng haønh khoå haønh duyeân khoå maø ñaïo phöông tieän cuûa nhaãn vaän haønh roäng möôøi saùu haønh, duyeân vôùi boán chaân ñeá, haønh giaû kia chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, quaùn khoå coõi Saéc, Voâ saéc, haønh taäp coõi Duïc, haønh taäp coõi Saéc, Voâ saéc, haønh dieät coõi Duïc, haønh dieät coõi Saéc, Voâ saéc. Haønh ñaïo döùt tröø coõi Duïc, haønh ñaïo döùt tröø coõi Saéc, Voâ saéc. Ba möôi hai taâm nhö theá goïi laø haï nhaãn. Haønh giaû vaøo thôøi gian sau daàn daàn giaûm bôùt haønh vaø duyeân. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, khoå coõi Saéc, Voâ saéc, cho ñeán quaùn haønh ñaïo döùt coõi Duïc, tröø quaùn haønh ñaïo döùt coõi Saéc, Voâ saéc. Töø ñoù goïi laø trung nhaãn. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, quaùn khoå coõi Saéc, Voâ saéc, cho ñeán quaùn haønh dieät coõi Saéc, Voâ saéc, tröø giaûm taát caû ñaïo. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, khoå coõi Saéc, Voâ saéc, cho ñeán quaùn haønh dieät coõi Duïc, tröø haønh dieät coõi Saéc, Voâ saéc. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, cho ñeán quaùn haønh taäp coõi Saéc, Voâ saéc, tröø taát caû dieät. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, cho ñeán quaùn haønh taäp coõi Duïc, tröø haønh taäp coõi Saéc, Voâ saéc. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, khoå coõi Saéc, Voâ saéc, tröø taát caû taäp. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, tröø khoå coõi Saéc, Voâ saéc. Laïi nöõa, chaùnh quaùn khoå coõi Duïc, thöôøng noái tieáp nhau khoâng döùt, khoâng xa lìa. Luùc quaùn nhö theá, raát sinh nhaøm chaùn loãi laàm. Laïi, seõ giaûm bôùt, chæ taïo hai taâm, quaùn ôû moät haønh, nhö tôï khoå phaùp nhaãn, khoå phaùp trí. Chaùnh quaùn nhö theá, goïi laø trung nhaãn. Ngöôøi kia laïi duøng moät taâm quaùn khoå

coõi Duïc, ñoù goïi laø thöôïng nhaãn. Tieáp sau laø sinh phaùp Theá ñeä nhaát. Sau phaùp Theá ñeä nhaát keá laø sinh khoå phaùp nhaãn. Thí nhö coù ngöôøi muoán töø nöôùc mình ñi ñeán nöôùc khaùc, coù nhieàu cuûa baùu vaø caùc vaät duïng ngheà nghieäp nuoâi soáng khoâng theå mang theo, neân ñem cuûa caûi vaät duïng naày ñoåi ra tieàn ñoàng, cuõng coøn e laø nhieàu khoâng theå ñem ñi, laïi ñoåi tieàn ñoàng ra vaøng, cuõng coøn ngaïi laø nhieàu khoâng theå mang theo, neân laïi ñem vaøng ñoåi thaønh chaâu baùu coù giaù trò, roài ñem soá chaâu baùu naày ñi theo ñeå ñöôïc an toaøn ñeán nöôùc khaùc kia.

Ngöôøi tu haønh cuõng theá, cho ñeán boû daàn, noái tieáp nhau khoâng lìa, sinh ra thöôïng nhaãn, sau nhaãn, keá laø sinh khôûi phaùp Theá ñeä nhaát. Sau phaùp Theá ñeä nhaát, keá laø sinh khôûi khoå phaùp nhaãn. Luaän noùi sau khi duyeân khoå nhaãn, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, boán taâm kia phaûi ñoàng moät haønh, moät duyeân, ñoù laø phaùp Theá ñeä nhaát cuûa nhaãn taêng thöôïng. Hai taâm khoå phaùp nhaãn, khoå phaùp trí ñoàng moät haønh. Khoâng ñoàng moät duyeân ñoù laø hai taâm khoå tyû nhaãn, khoå tyû trí ñoàng moät duyeân. Khoâng ñoàng moät haønh ñoù laø taäp phaùp nhaãn, taäp phaùp trí. Cho neân, noùi nhö vaäy laø toát. Hoûi: Phaùp Theá ñeä nhaát coù phaåm thöôïng, trung, haï hay khoâng? Ñaùp: Khoâng coù! Vì khoâng theå coù trong taâm moät ngöôøi, trong taâm nhieàu ngöôøi môùi coù. Nhö Toân giaû Xaù-lôïi-phaát laø thöôïng, Muïc-lieân laø trung, ngoaøi ra, caùc Thanh vaên khaùc laø haï. Veà phaàn taùnh cuõng coù thöôïng, trung, haï. Ñöùc Phaät laø thöôïng, Duyeân giaùc laø trung, Thanh vaên laø haï. Sao goïi laø Ñaûnh? Vì sao goïi laø Ñaûnh? Toân giaû Cuø-sa noùi: Coù hai thöù caên thieän ñaït phaàn: 1. ÔÛ coõi Duïc, laø Noaõn, Ñaûnh. 2. ÔÛ coõi Saéc, laø Nhaãn vaø phaùp Theá ñeä nhaát. Trong coõi Duïc phaàn haï goïi laø Noaõn, phaàn thöôïng goïi laø Ñaûnh. Phaàn haï trong coõi Saéc goïi laø Nhaãn, phaàn thöôïng goïi laø phaùp Theá ñeä nhaát. Lôøi bình: Ngöôøi kia khoâng neân noùi nhö theá. Do ñaây ñeàu laø phaùp coõi Saéc, phaùp tu naày laø phaùp truï ñòa ñònh, coù theå thöïc haønh phaùp Thaùnh haïnh. Noùi nhö theá thì toát. Hoûi: Vì sao noùi laø phaùp Ñaûnh? Ñaùp: Caên thieän coõi Saéc, coù ñoäng, coù khoâng ñoäng, coù truï, khoâng truï, coù naïn, khoâng naïn, coù döùt boû, khoâng döùt, coù thoái lui, khoâng thoái lui, nhöõng thöù ñoäng kia, nhöõng thöù khoâng truï, coù naïn, coù döùt boû, coù thoái lui coù hai: Haï laø Noaõn. Thöôïng laø Ñaûnh. Nhöõng thöù khoâng ñoäng, truï, khoâng naïn, khoâng döùt, khoâng thoái lui aáy coù hai: Haï laø Nhaãn, thöôïng laø phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Neân noùi haï laø Ñaûnh. Vì sao? Vì phaùp Noaõn ôû döôùi Ñaûnh. Laïi coù ngöôøi noùi: Gioáng nhö ñænh nuùi, neân goïi laø Ñaûnh. Nhö ñöôøng ñi teân ñænh nuùi, con ngöôøi khoâng ôû laâu, neáu khoâng coù caùc naïn, taát nhieân con ngöôøi seõ ñi qua ngoïn nuùi naày ñeå ñeán nuùi kia. Neáu gaëp phaûi caùc tai naïn thì lieàn trôû laïi. Ngöôøi tu haønh cuõng gioáng nhö theá, truï Ñaûnh thì khoâng laâu. Neáu khoâng coù caùc naïn, taát nhieân seõ ñeán vôùi Nhaãn. Neáu coù

caùc naïn thì seõ lui trôû laïi Noaõn. Vì gioáng nhö ñænh nuùi, neân goïi laø Ñaûnh. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì hôn phaùp Noaõn, neân goïi laø Ñaûnh. Theá naøo laø Ñaûnh? Laø hoan hyû ñoái vôùi Phaät, Phaùp, taêng, sinh ra nieàm tin nhoû, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao noùi ñöùc tin naày laø thaáp nhoû? Ñaùp: Nhö Toân giaû Cuø-sa noùi: Hai caên thieän ñaït phaàn laø Noaõn, Ñaûnh naày, vì laø phaùp coõi Duïc, neân noùi laø nhoû, thaáp. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì döøng truï khoâng laâu, neân goïi laø nhoû, thaáp. Laïi coù ngöôøi noùi: Nieàm tin naày phaûi noùi laø nieàm tin khaùc laï. Vì sao? Vì khaùc vôùi vieäc haønh phaùp Noaõn cuûa Thaùnh haïnh ôû tu ñòa thuoäc ñòa ñònh coõi Saéc, neân goïi laø khaùc laï. Ñoái vôùi Phaät, taêng, sinh ra nieàm tin nhoû, thaáp, laø duyeân vôùi nieàm tin ñaïo ñeá. Ñoái vôùi Phaùp, sinh ra nieàm tin nhoû, thaáp laø duyeân vôùi nieàm tin dieät ñeá. Hoûi: Nhö Ñaûnh, coù theå duyeân vôùi boán ñeá. Vì sao trong ñaây chæ noùi duyeân vôùi nieàm tin hai ñeá, khoâng noùi duyeân vôùi nieàm tin khoå, taäp? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Vì trong ñaây noùi phaùp hôn heát veà danh nghóa neân ñoái vôùi boán ñeá naày, ñeá naøo laø hôn? Ñoù laø dieät ñeá, ñaïo ñeá. Vì sao? Vì hai ñeá naày thanh tònh, khoâng coù loãi. Laïi coù ngöôøi noùi: Hai ñeá naày laø dieäu, laø ly. Laïi coù ngöôøi noùi: Hai ñeá naày coù theå sinh ra choã tin. Laïi coù ngöôøi noùi: Hai ñeá naày coù hai nghóa: 1. Ñaùng tin. 2. Ñaùng caàu. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä neân taâm tin öa, neáu Ñöùc Theá toân noùi khoå, taäp laø ñaùng kính tin, thì khoâng coù ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä! Vì sao? Vì ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä seõ nghó raèng: Ñaây laø phieàn naõo, haønh vi aùc, taø kieán, ñieân ñaûo, ñaâu ñaùng kính tin. Chuùng ta thöôøng bò khoå naày böùc baùch. Neáu Ñöùc Theá toân giaûng noùi veà dieät, ñaïo, thì ñaáy môùi laø ñieàu ñaùng kính,tin, ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä kia seõ caûm thaáy haân hoan, öa thích. Cho neân, dieät, ñaïo raát thuø thaéng, ñaùng tin. Laïi coù ngöôøi noùi: Dieät, ñaïo naày coù hai vieäc ñaùng kính, tin: 1. Öa quaùn ôû tröôùc. 2. Khoâng coù taâm lìa boû. Laïi coù ngöôøi noùi: Tin Phaät, tin taêng, laø noùi duyeân vôùi ñöùc tin cuûa ñaïo. Tin Phaùp laø noùi duyeân vôùi nieàm tin ba ñeá. Neáu nhö theá, thì noùi ñeàu duyeân vôùi ñöùc tin boán ñeá. Nhö noùi: Ma-naïp-baø Ba-la-dieân v.v... coù theå sinh ra nieàm tin thaáp nhoû, ñoái vôùi Phaät, Phaùp, taêng. Ñoù goïi laø phaùp Ñaûnh.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 65

Ngöôøi soaïn kinh (luaän) kia, daãn kinh laøm chöùng. Hoûi: Nhö luùc truï nôi Ñaûnh, cuõng tin aám, cuõng tin Tam baûo, cuõng tin ñeá. Vì sao Ñöùc Theá toân vì Ma-naïp-baø v.v... chæ noùi tin Tam baûo maø khoâng noùi tin aám, ñeá? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Ma-naïp-baø v.v... kia chaúng phaûi khoâng tin khoå ñeá, taäp ñeá, chæ vì khoâng tin Tam baûo. Do khoâng tin Tam baûo, neân Phaät ñaõ vì hoï maø giaûng noùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Ma-naïp-baø, v.v... kia bò khoå giaøy voø, muoán caàu ñöôïc lìa khoå neân ñeán choã Phaät, nhö keä noùi: Caùc chuùng sinh bò khoå eùp ngaët Khoâng bieát lìa khoå, ñeán choã Phaät Xin chæ daïy phaùp yeáu, tröø khoå Gioáng nhö luùc noùng xuoáng ao maùt. Neáu thaät coù theå lìa khoå thì chæ coù dieät, ñaïo. Ngöôøi kia coù hai nghóa ñaùng tin: 1. Thöôøng öa thích quaùn. 2. Thöôøng vui möøng, mong caàu. Laïi coù ngöôøi noùi: Tin Phaät laø noùi duyeân vôùi nieàm tin hai ñeá. Tin taêng laø noùi duyeân vôùi nieàm tin ñaïo ñeá. Tin Phaùp laø noùi duyeân

vôùi nieàm tin dieät ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Tin Phaät laø noùi duyeân vôùi ñöùc tin boán ñeá. Tin taêng laø noùi duyeân vôùi nieàm tin ñaïo ñeá. Tin Phaùp laø noùi duyeân vôùi ñöùc tin ba ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Tam baûo laø nôi sinh ñöùc kính, tin, vì cho neân noùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Tuøy ngöôøi tu haønh, vì yù öa thích neân noùi. Neáu ôû aám, sinh ra öa thích thì ñoù goïi laø Noaõn. Ñoái vôùi Tam baûo sinh khôûi öa thích thì goïi laø Ñaûnh. Sinh khôûi öa thích ñoái vôùi ñeá thì goïi laø Nhaãn. Hoûi: Nhö theå taùnh cuûa Ñaûnh laø naêm aám. Vì sao Ñöùc Theá toân ñoái vôùi Ba-la-dieân v.v... duøng ñöùc tin ñeå noùi, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo môùi hoïc duøng tueä ñeå noùi? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Chæ Ñöùc Phaät, Theá toân môùi quyeát ñònh noùi roõ phaùp töôùng, cuõng bieát roõ vieäc naøo neân laøm, ngöôøi khaùc khoâng coù theå saùnh baèng, neân vì chuùng sinh giaûng noùi phaùp naøo thì lieàn noùi phaùp ñoù. Laïi coù ngöôøi noùi: Do Ba-la-dieân v.v... chöa truï ôû ñòa taïo taùc, chöa nhaäp vaøo phaùp Phaät, chöa ñöôïc Xaù-ma-tha, chöa xoay vaàn ñöôïc nghe caùc vò trôøi khaùc noùi ñeå sinh nieàm tin, neân ñeán choã Phaät. Baáy giôø, Ñöùc

Theá toân nhaân nôi caên thieän cuûa oâng ta, muoán cho ñöôïc taêng tröôûng, neân ñaõ duøng ñöùc tin ñeå noùi, caùc Tyø-kheo môùi tu hoïc kia, traùi vôùi ôû treân neân duøng tueä ñeå noùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät tuøy theo söï thieáu thoán cuûa ngöôøi khaùc maø ñem laïi lôïi ích cho hoï, nhö Ba-la-dieân v.v... vì thieáu thoán ñöùc tin, Tyø-kheo mang doøng hoï Thích thì thieáu thoán veà tueä. Cho neân vôùi Ba-la-dieân v.v... noùi veà ñöùc tin ñeå laøm lôïi ích cho hoï, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo doøng hoï Thích, Ñöùc Phaät noùi veà tueä, nhaèm ñem laïi lôïi ích cho hoï. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì ñeå ngaên yù ngu si, dua nònh, taø vaïy, neân ñoái vôùi Ba-la-dieân v.v..., maëc duø raát thoâng minh, nhöng vì thieáu thoán veà ñöùc tin. Tueä maø khoâng coù ñöùc tin, coù theå laøm taêng tröôûng tính dua nònh taø vaïy, neân Phaät ñaõ vì Ba-la-dieân v.v... giaûng noùi veà ñöùc tin ñeå ngaên söï dua nònh taø vaïy. Caùc Tyø-kheo hoï Thích môùi xuaát gia tu hoïc, tuy ñaõ coù moät chuùt nieàm tin, nhöng thieáu veà tueä. Nieàm tin khoâng coù tueä, taát nhieân seõ taêng tröôûng taâm ngu. Cho neân, Phaät ñaõ vì caùc Tyø-kheo môùi hoïc noùi veà tueä ñeå ngaên taâm ngu cuûa hoï. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá toân giaûng noùi phaùp, ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä coù hai haïng: Caên cô nhaïy beùn vaø caên cô chaäm luït. Vì ngöôøi caên cô nhaïy beùn noùi veà ñöùc tin. Vì ngöôøi caên cô chaäm luït noùi veà tueä. Vì Ba- la-dieân, v.v... vôùi caên cô nhaïy beùn neân noùi veà ñöùc tin. Vì caùc Tyø-kheo môùi hoïc vôùi caên cô chaäm luït neân noùi veà tueä. Nhö caên cô nhaïy beùn, caên cô chaäm luït, söùc cuûa nhaân beân trong, söùc cuûa duyeân beân ngoaøi, söùc phaàn beân trong, söùc phaàn beân ngoaøi, noäi chaùnh quaùn tö duy taêng ích, ngoaïi töø ngöôøi khaùc nghe phaùp, noäi ñöôïc taêng ích, khoâng ngu, khoâng tham, tu, khoâng tu, toån giaûm nhoùm xöù cuûa thaân kieán, khoâng toån giaûm nhoùm xöù cuûa thaân kieán, phaûi bieát cuõng gioáng nhö theá. Theá naøo laø söï thoái lui cuûa phaùp Ñaûnh, cho ñeán noùi roäng? Hoûi: Vì sao noùi Ñaûnh coù thoái lui maø khoâng noùi Noaõn coù thoái lui? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Nhö noùi Ñaûnh thoái lui, leõ ra cuõng phaûi noùi Noaõn thoái lui, nhöng khoâng noùi, phaûi bieát ñeàu laø söï noùi chöa troïn veïn. Laïi

coù ngöôøi noùi: Haønh giaû khi ôû nôi Ñaûnh coù nhieàu thöù trôû ngaïi. Coù ba thôøi gian, caùc nghieäp phieàn naõo gaây ra nhieàu trôû ngaïi. Nhö töø Ñaûnh ñeán Nhaãn, baáy giôø caùc nghieäp phieàn naõo ôû ñöôøng aùc ñaõ taïo ra nhieàu trôû ngaïi. Vì sao? Vì caùc phieàn naõo kia nghó raèng: Neáu ngöôøi tu haønh aáy ñaõ tieán ñeán Nhaãn thì ta seõ sinh quaû baùo ôû trong thaân ai? Khi lìa duïc coõi Duïc, caùc nghieäp phieàn naõo coõi Duïc kia, ña soá taïo ra trôû ngaïi. Vì sao? Vì caùc nghieäp phieàn naõo nghó raèng: Neáu haønh giaû kia

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 67

ñaõ ra khoûi coõi Duïc, thì ta seõ coøn ôû trong thaân ai ñeå sinh ra quaû baùo? Luùc ñaõ lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, nhaän laáy caùc nghieäp phieàn naõo cuûa Höõu (thaân) vò lai, phaàn nhieàu taïo ra trôû ngaïi. Vì sao? Vì caùc nghieäp phieàn naõo nghó raèng: Neáu ngöôøi tu haønh kia lìa duïc roài, ngöôøi aáy laïi khoâng coøn theo thaân, thì ta ôû trong thaân ai ñeå sinh ra quaû baùo? Trong ba thôøi gian naày, haønh giaû coù nhieàu trôû ngaïi, cho neân noùi Ñaûnh coù thoái lui maø khoâng noùi Noaõn coù thoái lui. Laïi coù ngöôøi noùi: Baáy giôø, haønh giaû caûm thaáy raát lo aâu, buoàn phieàn, gioáng nhö coù ngöôøi thaáy kho chaâu baùu, thaáy roài vui möøng nghó theá naày: Nay ta vónh vieãn döùt tröø goác reã cuûa söï ngheøo cuøng. Veà sau, khi ngöôøi kia coù yù ñònh nhaët laáy vaät baùu, boãng nhieân kho baùu bieán maát. Luùc aáy, ngöôøi naày raát buoàn saàu ñoái vôùi kho baùu aáy. Cuõng nhö theá, luùc haønh giaû truï nôi phaùp Ñaûnh, töï nghó khoâng bao laâu mình seõ chöùng ñöôïc Nhaãn, döùt haún ñöôøng aùc, taâm raát vui möøng. Veà sau, laïi thoái lui, taâm raát lo buoàn! Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu noùi Ñaûnh coù thoái lui, phaûi bieát laø cuõng noùi Noaõn coù thoái lui. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì phaùp Ñaûnh truï khoâng laâu, neân coù thoái lui. Laïi coù ngöôøi noùi: Khi saép ñöôïc Nhaãn, ñaõ ñöôïc nhieàu lôïi lôùn, cuõng nhö baäc Thaùnh khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc, luùc ñaït ñöôïc Nhaãn cuõng gioáng nhö theá. Nhö Sa-moân traûi qua hai möôi öùc chín möôi moát kieáp khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc, traùi vôùi treân goïi laø maát lôïi lôùn. Hoûi: Theá naøo laø Ñaûnh thoái lui? Ñaùp: Gioáng nhö coù ngöôøi gaàn thieän tri thöùc, theo ngöôøi aáy nghe phaùp, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc kia, duø ñaõ noùi veà theå töôùng cuûa Ñaûnh, nhöng chöa noùi theá naøo laø ñöôïc Ñaûnh, theá naøo laø maát Ñaûnh? nay muoán noùi veà ñieàu ñoù neân soaïn luaän naày. Gioáng nhö coù ngöôøi gaàn thieän tri thöùc, laø noùi gaàn baïn laønh. Theo baïn nghe phaùp, nghóa laø nghe phaùp thuaän theo vaøo phöông tieän. Noäi chaùnh quaùn tö duy, nghóa laø töï thaân tu haønh chaùnh haïnh, tin Boà-ñeà cuûa Phaät, tin kheùo noùi phaùp, tin coâng ñöùc thanh tònh cuûa taêng, ñoù laø noùi tin Tam baûo. Noùi saéc voâ thöôøng, cho ñeán noùi thöùc voâ thöôøng, ñoù laø noùi tin aám. Bieát coù khoå, taäp, dieät, ñaïo, laø noùi tin ñeá. Vaøo luùc khaùc, ngöôøi kia khoâng gaàn thieän tri thöùc maø gaàn baïn xaáu, khoâng töø ngöôøi khaùc nghe phaùp, nghóa laø khoâng nghe phaùp thuaän theo

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 68

nôi phöông tieän. Khoâng chaùnh quaùn tö duy, nghóa laø töï thaân haønh taø haïnh, laøm maát phaùp tin naày, ñoù goïi laø Ñaûnh thoái lui. Hoûi: Theå töôùng cuûa Ñaûnh thoái lui laø gì? Ñaùp: Laø taùnh khoâng thaønh töïu, voâ kyù khoâng aån maát, taâm baát töông öng haønh, thuoäc veà haønh aám. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø theå taùnh khoâng tin. Vì sao? Vì coù tin thì ñöôïc, khoâng tin thì maát. Laïi coù ngöôøi noùi: Do söû naøo raøng buoäc maø thoái lui phaùp Ñaûnh? Töùc laø taùnh buoäc raøng cuûa söû kia. Noùi nhö theá cuõng laø taùnh nhieãm oâ. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu phaùp thuaän theo phaùp thoái lui, töùc laø taùnh cuûa phaùp thoái lui ñoù. Neáu vaäy thì taát caû caùc phaùp ñeàu laø taùnh thoái lui. Vì sao? Vì taát caû caùc phaùp ñeàu duyeân oai theá vôùi. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Taùnh Voâ sôû höõu laø taùnh thoái lui. Sinh khôûi söï phaân bieät maïnh meõ, khoâng coù töông ñoái, caên thieän kia hôïp taäp goïi laø Ñaûnh, caên thieän lìa tan goïi laø thoái, ñaâu coù taùnh gì? Cuõng nhö coù ngöôøi, nhieàu cuûa caûi vaät duïng bò keû khaùc cöôùp ñi heát, sau ñoù trôû thaønh keû ngheøo cuøng. Coù ngöôøi hoûi: Nay oâng ngheøo laø vì taùnh gì? OÂng ta ñaùp: Toâi voán coù cuûa caûi bò ngöôøi khaùc cöôùp ñi, nay chæ laø keû ngheøo cuøng, ñaâu coù taùnh gì! Laïi nhö coù keû maëc aùo raùch, ngöôøi khaùc hoûi: Nay oâng maëc aùo raùch laø coù taùnh gì? Ngöôøi aáy ñaùp: AÙo toâi tröôùc ñaây voán laønh, nay bò raùch chôù coù taùnh gì! Laïi nhö coù ngöôøi, thaân voán maëc y phuïc, vì bò ngöôøi ta ñoaït maát, coù ngöôøi hoûi: Nay oâng khoûa thaân khoâng coù y phuïc, laø taùnh gì? Ngöôøi aáy ñaùp: Tröôùc toâi vaãn maëc y phuïc, vì bò ngöôøi ta ñoaït maát, nay toâi phaûi chòu loõa loà khoâng coù y phuïc, ñaâu coù taùnh gì! Cuõng theá, caên thieän cuûa ngöôøi tu haønh, luùc hôïp taäp thì goïi laø Ñaûnh, veà sau, neáu lìa taùn thì goïi laø thoái, ñaâu coù taùnh gì? Cho neân, taùnh khoâng thaät coù laø taùnh thoái lui. Lôøi bình: Khoâng neân noùi lôøi naày, nhö ôû tröôùc noùi laø toát: Ñaûnh thoái lui laø taùnh khoâng thaønh töïu, voâ kyù khoâng aån maát, taâm baát töông öng haønh, thuoäc veà haønh aám. Hoûi: Nhö noùi tin Boà-ñeà cuûa Phaät, ñoù goïi laø tin Phaät, cho ñeán noùi roäng. Vì sao Ñöùc Theá toân hoaëc noùi tin Tam baûo, hoaëc noùi tin aám, hoaëc noùi tin ñeá? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Phaät ñoái vôùi phaùp roõ raøng, cho ñeán noùi roäng. Laïi coù ngöôøi noùi: Tuøy choã ngu cuûa chuùng sinh, nghóa laø Ñöùc Phaät

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 69

tuøy theo choã ngu toái cuûa chuùng sinh maø giaûi thích. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi ñöôïc Phaät hoùa ñoä coù ba haïng: 1. Haïng ngöôøi taâm thöôøng nghi ngôø. 2. Ñaém nhieãm ngaõ. 3. Bò kieán chaáp che laáp. Vì ngöôøi nghi, neân noùi veà Tam baûo. Vì keû ñaém nhieãm ngaõ, neân noùi aám, vì ngöôøi bò kieán chaáp che laáp, neân noùi veà ñeá. Hoûi: Theá naøo laø phaùp Noaõn, cho ñeán noùi roäng? Vì sao goïi laø Noaõn? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trí duyeân vôùi caûnh giôùi, coù theå sinh ra Noaõn, ñoát chaùy cuûi phieàn naõo, gioáng nhö duøi löûa treân döôùi nöông nhau, löûa sinh ra ñoát cuûi. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì coù trí nhaän bieát coù khaû naêng sinh ra trí Noaõn, laøm cho höõu bò khoâ heùo. Gioáng nhö vaøo muøa heø, goâm hoa thaønh ñoáng, hoa sanh hôi aám laïi töï laøm heùo hoa. Laïi coù ngöôøi noùi: Trí sinh döïa vaøo aám, löûa trí ôû nôi aám, laïi thieâu ñoát aám. Cuõng nhö ta duøng hai thanh

tre, coï xaùt vaøo nhau sinh ra löûa, löûa ñoù trôû laïi ñoát caû röøng tre. Toân giaû Cuø-sa noùi: Caàu löûa trí giaûi thoaùt, quan troïng nhaát laø ôû ban ñaàu. Nhö löûa laáy khoùi ôû ban ñaàu laøm töôùng. Löûa trí voâ laäu cuõng duøng phaùp Noaõn tröôùc tieân laøm töôùng. Nhö töôùng söï saùng suoát cuûa maët trôøi ôû ban ñaàu laøm töôùng. Maët trôøi trí voâ laäu cuõng duøng Noaõn ôû ban ñaàu laøm töôùng. Cho neân goïi laø Noaõn. Theá naøo laø Noaõn? Trong chaùnh phaùp Tyø-ni sinh nieàm tin aùi kính, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Neáu vaäy sinh nieàm tin aùi kính trong chaùnh phaùp Tyø-ni ñeàu ñöôïc goïi laø Noaõn chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi. Vì sao? Vì Noaõn chính laø phaùp cuûa ñòa ñònh ñòa tu ôû coõi Saéc, coù theå thöïc haønh, thuoäc veà Thaùnh haïnh, laø ngöôøi sinh nieàm tin aùi kính ñoái vôùi chaùnh phaùp Tyø-ni. Chaùnh phaùp kia laø noùi duyeân vôùi nieàm tin ñaïo ñeá. Tyø-ni laø noùi duyeân vôùi nieàm tin dieät ñeá. Hoûi: Noaõn coù theå duyeân vôùi boán ñeá. Vì sao chæ noùi duyeân vôùi nieàm tin dieät ñeá, ñaïo ñeá? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Vì dieät, ñaïo laø hôn trong caùc Ñeá, ñaõ traû lôøi roäng trong phaàn Ñaûnh ôû tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Dieät, ñaïo laø nôi coù theå quy y, vì cho neân noùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Chaùnh phaùp laø noùi duyeân vôùi nieàm tin ba ñeá.

Tyø-ni laø noùi duyeân theo nieàm tin dieät ñeá, thì cuõng goïi laø Noaõn, coù theå duyeân theo boán ñeá. Ngöôøi soaïn kinh kia ñaõ daãn kinh laøm chöùng. Nhö noùi: Phaät baûo Tyø- kheo Maõ Sö, Maõn Tuùc: Ta coù boán cuù phaùp, seõ vì caùc oâng maø giaûng noùi. Vì muoán bieát chaúng phaûi yù rieâng cuûa hai oâng. Hai ngöôøi thöa: Chuùng con hieän nay thaät söï chaúng phaûi phaùp khí ñaâu caàn bieát laøm gì, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Ñöùc Phaät ñaõ bieát raát roõ ngöôøi kia khoâng coù khaû naêng thoï phaùp, vì sao laïi baûo: Neân tuøy yù oâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Ngöôøi, nghóa laø ngöôøi kia khoâng coù ngöôøi giaùo hoùa, laø lyù do taïo ra moïi ñieàu xaáu aùc ñeå töï huûy hoaïi. Vì theá, neân Ñöùc Nhö lai ñöa tay leân vaø noùi: Nhöõng gì caàn phaûi laøm, nay ta ñaõ laøm xong, nhöng oâng ñaõ töï haønh haïnh taø ñeå töï huûy hoaïi, chaúng phaûi loãi ta khoâng giaùo hoùa. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì nhaèm ngaên ngoaïi ñaïo cheâ bai, neân Ñöùc Nhö lai môùi baûo: neân tuøy yùoâng. Neáu Nhö lai khoâng baûo Tyø-kheo kia, thì caùc ngoaïi ñaïo seõ cheâ bai: Vì sao laø ñaáng Ñaïi Bi, nhöng ñoái vôùi chuùng ñeä töû, coù ngöôi thuaän theo thì noùi phaùp giaùo hoùa, coøn khoâng coù ngöôøi thuaän theo thì khoâng noùi phaùp giaùo hoùa? Neáu chính Nhö lai ñaõ baûo Tyø-kheo kia thì caùc ngoaïi ñaïo seõ khoâng sinh cheâ bai. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì nhaèm ngaên caùc vò trong hoï Thích coù taâm khoâng tin. Neáu chính Ñöùc Nhö lai khoâng baûo ngöôøi kia, thì baáy giôø caùc vò trong hoï Thích seõ sinh taâm khoâng tin: Vì sao Taát ñaït khoâng vì caùc thaân toäc noùi phaùp, giaùo hoùa? Roài oâm loøng ganh gheùt, lo nghó ngöôøi kia cuøng gioáng vôùi mình. Neáu Ñöùc Nhö lai baûo ngöôøi kia, thì caùc Thích töû, luùc aáy seõ khoâng sinh taâm khoâng tin. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi kia töï haønh haïnh taø, Ñöùc Nhö lai ñaõ vì ngöôøi kia, laøm nhaân chöùng, baûo hoï raèng: OÂng xöa taïi gia nay ñaõ xuaát gia töï haønh haïnh taø, chaúng phaûi loãi ôû ta. Baáy giôø, Ñöùc Nhö lai lieàn duøng lôøi meàm moûng, quôû traùch tröôùc maët hai ngöôøi kia, cho neân môùi

baûo: neân tuøy yù. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì muoán cho ngöôøi kia sinh caên thieän ôû vò lai, neân Phaät ñaõ bieát roõ veà hoï, maø nay duø khoâng theå nhaän laáy söï giaùo hoùa, nhöng ôû vò lai, seõ sinh caên thieän hoái tieác. Vì sao? Vì ngöôøi kia seõ nghó: Ñaáng Ñaïi bi ñaõ thuaän theo töï yù cuûa ta, nhöng ta khoâng thoï nhaän, thì chaúng phaûi loãi Nhö lai, töùc coù theå sinh ra caên thieän hoái tieác nhö theá. Vì duyeân naày, neân chaéc chaén seõ ra khoûi ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaät bieát hai ngöôøi kia, sau khi qua ñôøi ôû coõi

naày, seõ sinh trong loaøi roàng, thoï chòu ñau khoå lôùn nghó raèng: Ta voán töø ñaâu sinh ñeán choán naày? Töï bieát voán laø ngöôøi xuaát gia trong phaùp Phaät. Keá laïi nghó: Ñöùc Phaät ñaõ khoâng giaùo hoùa ta, nay ta phaûi ñeán choã Phaät, ñeå gaây ra nhöõng vieäc khoâng lôïi ích: Phaù hoaïi thaùp Phaät vaø caùc Tinh xaù, saùt haïi caùc Tyø-kheo. Ngay luùc ñoù, do thaàn löïc Phaät, neân coù töôïng Nhö lai laäp töùc hieän ra ñöùng söøng tröôùc maët ngöôøi ñoù vaø baûo: Maõ Sö, Maõn Tuùc! Ta coù boán cuù phaùp, caùc oâng coù muoán bieát khoâng? Khoå hieän giôø laø loãi cuûa caùc oâng, chaúng phaûi loãi cuûa ta. Nhöõng ñieàu ta neân laøm, ñeàu ñaõ laøm xong. Hoâm nay, oâng töï laøm nhöõng haïnh taø. Vì muoán döùt tröø trieàn giaän döõ cuûa roàng kia, khieán phaùp Phaät ñöôïc baûo veä, cho neân Ñöùc Nhö lai beøn baûo: neân tuøy yù oâng. Hoûi: Sao goïi laø boán cuù phaùp? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Laø phaùp boán ñeá. Vì sao? Vì hai ngöôøi kia do khoâng thaáy ñeá neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc aáy. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán nieäm xöù. Vì sao? Vì hai ngöôøi kia do ñieân ñaûo neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc aáy. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán chaùnh caàn. Vì sao? Vì hai ngöôøi kia do löôøi bieáng nhieàu neân ñaõ taïo ra haønh vi aùc aáy. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán nhö yù tuùc. Vì sao? Vì hai ngöôøi kia ñaõ khoâng theå chöùa nhoùm caùc vieäc thieän, neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc naày. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán Thaùnh chuûng. Vì sao? Vì hai vò kia ñaém lôïi döôõng, neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc naày. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán quaû Sa-moân. Vì sao? Vì hai vò kia thaät söï khoâng ñöôïc quaû Sa-moân maø töï noùi laø: Ta ñaõ chöùng ñöôïc boán quaû Sa- moân, neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc naày. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø boán thieän. 1. Kheùo nhaän bieát veà giôùi. 2. Kheùo nhaän bieát veà nhaäp. 3. Kheùo nhaän bieát veà duyeân khôûi. 4. Kheùo nhaän bieát veà xöù, phi xöù. Vì sao? Vì hai ngöôøi kia ngu toái veà nhaân quaû, neân ñaõ gaây ra haønh vi aùc naày. Laïi coù ngöôøi noùi: Nhö trong kinh Taïp A-haøm coù noùi keä: Trong phaùp Hieàn Thaùnh, thieän laø hôn Hai thöôøng noùi aùi, xa baát aùi Ba thöôøng noùi thaät, lìa noùi doái Boán thöôøng noùi phaùp, xa phi phaùp.

Ñoù goïi laø boán. Laïi coù ngöôøi noùi: Nhö trong kinh taêng Nhaát A-haøm noùi: Khoâng tham, khoâng giaän, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh, ñoù goïi laø boán. Ngöôøi kia noùi raèng: Nay toâi ñaâu caàn bieát phaùp naày laøm gì, vì Ñöùc Theá toân ñaõ baûo toâi: OÂng laø ngöôøi ngu si, xa lìa phaùp cuûa ta, cho ñeán khoâng coù chuùt phaùp Noaõn. Hoûi: Vì sao hai ngöôøi kia laïi noùi raèng: Nay toâi ñaâu caàn bieát

phaùp naày laøm gì? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Ngöôøi kia töï bieát mình chaúng phaûi phaùp khí, höôùng tôùi ñöôøng laønh cuõng chaúng phaûi phaùp khí, huoáng chi laø höôùng veà Nieát-baøn, maø seõ laø phaùp khí. Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc haønh taø aùc hieän coù trong thaân ngöôøi kia thöôøng phaïm giôùi caám, töï bieát thaân naày chaúng phaûi phaùp khí, ngoùi ñaù coøn coù theå naåy maàm, nhöng nay thaân naày cuûa toâi, khoâng bao giôø sinh phaàn phaùp giaûi thoaùt. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì ngöôøi kia ñaõ gaây ra nghieäp quyeát ñònh. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì ngöôøi kia ñaõ gaàn vôùi phaùp quaû baùo, neân töôùng baùo ôû ñöôøng aùc cuûa ngöôøi aáy ñaõ hieän ôû tröôùc maët, cho ñeán möôøi ngoùn tay ñeàu phaùt ra nöôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät thoï kyù cho ngöôøi aáy seõ thaønh töïu Boà- ñeà cuûa Bích-chi Phaät, ngöôøi suy nghó raèng: Ñaâu daùm phieàn Nhö lai vì ta noùi phaùp. ÔÛ ñôøi hieän taïi, ta chung quy khoâng theå nhaäp ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Do caùc nhaân duyeân aáy, neân ngöôøi kia ñaõ noùi: Nay toâi ñaâu caàn bieát phaùp naày laøm gì! Ñöùc Theá toân baûo: Xa lìa phaùp cuûa ta laø ngöôøi ngu si. ÔÛ trong chaùnh phaùp Tyø-ni cuûa ta, cho ñeán khoâng coù chuùt phaùp Noaõn. Hoûi: Coù nhieàu thöù Tyø-ni: Coù thôøi Tyø-ni, coù phöông Tyø-ni, coù chuûng taùnh Tyø-ni, coù gia phaùp Tyø-ni, coù phaït toäi Tyø-ni, coù phaïm Tyø-ni, coù minh Tyø-ni, coù Thaùnh Tyø-ni, coù duïc saân si Tyø-ni. Vaäy trong ñaây laø noùi Tyø-ni naøo? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong ñaây noùi laø Thaùnh Tyø-ni. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong ñaây laø noùi duïc saân si Tyø-ni. Hoûi: Coù phaûi taát caû nhöõng ai khoâng ñöôïc phaùp Noaõn, ñeàu ñoàng vôùi Maõ Sö, Maõn Tuùc hay khoâng? Ñaùp: Khoâng phaûi taát caû, vì chuùng sinh goàm coù ba haïng: 1. Coù taâm troâng mong. 2. Döùt taâm troâng mong. 3. Caét ñöùt taâm troâng mong Haïng ngöôøi coù taâm troâng mong: Laø ngöôøi giöõ giôùi thanh tònh.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 73

Haïng ngöôøi döùt taâm troâng mong: Laø vieäc phaûi laøm ñaõ laøm xong, laø A-la-haùn. Haïng ngöôøi caét ñöùt taâm troâng mong: Laø keû phaïm giôùi. Do ngöôøi kia khoâng coù taâm troâng mong, khoâng coù ñöùt taâm troâng mong, chæ coù caét ñöùt taâm troâng mong, cho neân Ñöùc Theá toân môùi quôû traùch. Ngoaøi ra, haïng ngöôøi naøo trong chuùng sinh maø caét ñöùt taâm troâng mong cuõng ñoàng vôùi hai ngöôøi kia. Nhö noùi: Cho ñeán khoâng coù chuùt phaùp Noaõn. Hoûi: Caên thieän Noaõn naày laø toái thaéng, vi dieäu, truï ôû ñòa vaéng laëng. Nay vì sao laïi noùi moät chuùt? Ñaùp: Do ôû trong caên thieän ñaït phaàn laø heát söùc nhoû neân noùi laø moät chuùt. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì laø caên thieän cuûa nhoùm kieán vaø vì sinh ôû bieân sau, neân noùi chöøng moät chuùt. (Caên thieän cuûa nhoùm kieán nghóa laø an - ban, quaùn baát tònh, boán nieäm xöù) Boán thöù caên thieän naày, goïi laø phaùp Noaõn, phaùp Ñaûnh, phaùp Nhaãn vaø phaùp Theá ñeä nhaát, goïi laø ñaït phaàn, cuõng goïi laø quaùn ñeá, cuõng goïi laø tu trò, cuõng goïi laø caên thieän. Noùi ñaït phaàn: Nghóa laø Thaùnh ñaïo voâ laäu, laø thaáu ñaït caên thieän, laø thuaän theo phaùp kia, giuùp cho phaùp kia, laø phaàn taùnh cuûa phaùp kia, neân noùi laø ñaït phaàn. Quaùn ñeá: Nghóa laø duøng caùc haønh nhö voâ thöôøng v.v... ñeå quaùn saùt ñeá, neân goïi laø quaùn ñeá. Tu trò: Vì mong caàu Thaùnh ñaïo vaø tu trò quaû, neân

thaân naày tröø boû moïi caáu ueá, xaáu aùc, muoán thaønh phaùp khí. Gioáng nhö noâng phu, vì mong caàu ñöôïc haït luùa chaéc, neân phaûi chaêm lo toâ ñieåm ruoäng nöông, nhoå boû coû daïi. Ngöôøi tu haønh kia cuõng gioáng nhö theá, neân goïi laø tu trò. Noùi caên thieän: Nghóa laø Thaùnh ñaïo goïi laø thieän, Nieát-baøn goïi laø quaû. Caùc phaùp naày laø goác sô cô môùi laäp cuûa ngöôøi tu haønh kia, neân goïi laø caên thieän. Hoûi: Caên thieän vaø Noaõn v.v... naày coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Phaùp Noaõn coù theå ngaên ngu taêng thöôïng cuûa duyeân ñeá, cho ñeán coù theå ngaên ngu trong thaân, neân sinh phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Noaõn coù theå sinh ra söï saùng suoát duyeân ñeá, cho ñeán trong thaân coù söï saùng suoát duyeân ñeá, neân sinh ra phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi nöõa, phaùp Noaõn coù theå sinh nieàm tin baäc haï duyeân ñeá. Phaùp Ñaûnh sinh nieàm tin baäc trung. Phaùp Nhaãn sinh nieàm tin baäc thöôïng. Do

trong thaân coù caùc nieàm tin naày, neân coù theå sinh ra phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi nöõa, phaùp Noaõn öa thích ñoái vôùi aám, cho ñeán öa thích trong thaân, neân sinh phaùp Theá ñeä nhaát. Laïi coù ngöôøi noùi: Noaõn laø choã ôû nhaäp cuûa nieäm xöù. Ñaûnh laø choã ôû cuûa phaùp Noaõn. Nhaãn laø choã ôû cuûa phaùp Ñaûnh. Phaùp Theá ñeä nhaát laø choã nhaäp cuûa Nhaãn. Cöù nhö vaäy, theo thöù lôùp khoâng giaùn döùt cuõng nhö theá. Toân giaû Cuø-sa noùi: Caû hai caên thieän naày laø coõi Duïc, ñoù laø Noaõn, Ñaûnh. Hai caên thieän thuoäc coõi Saéc, ñoù laø Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát. Lôøi bình: Khoâng neân noùi nhö theá. Ñaây laø ñòa tu, ñòa ñònh coõi Saéc, coù theå haønh phaùp thuoäc veà Thaùnh haïnh, noùi nhö theá laø toát. Hoûi: Phaùp Noaõn coù bao nhieâu thöù? Cho ñeán phaùp Theá ñeä nhaát coù bao nhieâu thöù? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Phaùp Noaõn coù ba thöù: Haï haï, haï trung, haï thöôïng. Phaùp Ñaûnh coù ba thöù: Trung haï, trung trung, trung thöôïng. Phaùp Nhaãn coù hai thöù laø: Thöôïng haï, thöôïng trung. Phaùp Theá ñeä nhaát coù moät thöù laø: Thöôïng thöôïng. Boán caên thieän naày, duøng ba caâu ñeå noùi: Noaõn laø haï, Ñaûnh laø trung, Nhaãn vaø phaùp Theá ñeä nhaát laø thöôïng. Laïi coù ngöôøi noùi: Noaõn coù hai thöù: Haï haï, haï trung. Ñaûnh coù ba thöù laø: Haï thöôïng, trung haï, trung trung. Phaùp Nhaãn coù ba thöù: Trung thöôïng, thöôïng haï, thöôïng trung. Phaùp Theá ñeä nhaát coù moät thöù: Thöôïng thöôïng. Caên thieän naày duøng ba caâu ñeå noùi: Noaõn laø haï, Ñaûnh laø haï trung, Nhaãn laø trung thöôïng, phaùp Theá ñeä nhaát laø thöôïng. Toân giaû Cuø-sa noùi: Noaõn coù ba thöù: Haï haï, haï trung, haï thöôïng. Ñaûnh coù saùu thöù: Haï haï cho ñeán trung thöôïng. Nhaãn coù taùm thöù: Haï haï cho ñeán thöôïng trung. Phaùp Theá ñeä nhaát coù moät thöù laø: Thöôïng thöôïng. Neáu duøng ba caâu ñeå noùi, thì phaùp Noaõn coù moät thöù laø haï. Ñaûnh coù hai thöù laø haï, trung. Nhaãn coù ba thöù: Haï, trung, thöôïng. Phaùp Theá ñeä nhaát coù moät thöù laø thöôïng. Ñöôïc phaùp Noaõn roài cuõng xaû, xaû coù hai thöù: Luùc lìa giôùi ñòa vaø luùc thoái lui. Xaû luùc thoái lui, nghóa laø gaây ra nghieäp Voâ giaùn, coù theå döùt caên thieän, cuõng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, ñaâu coøn coù lôïi ích naøo. Ñaõ vì Nieát- baøn taïo ra nhaân quyeát ñònh, nhö caùch caâu caù nuoát moài. Ñöôïc phaùp Ñaûnh cuõng xaû, xaû coù hai

thöù: Luùc lìa giôùi ñòa vaø luùc thoái lui. Xaû luùc thoái lui, nghóa laø gaây ra nghieäp Voâ giaùn, cuõng ñoïa vaøo

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 75

ñöôøng aùc, laïi ñaâu coù lôïi ích gì, laïi khoâng döùt caên thieän. Neáu vaäy thì Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng ñöôïc phaùp Ñaûnh? Nhö keä noùi: Khoâng ñöùc, nhaän cuùng döôøng Ñoù goïi laø phaøm, tieåu Coù thieän ñeàu queân maát Ñoù goïi laø Ñaûnh thoái. Keä naày phaûi hieåu theá naøo? Ñaùp: Keä naày noùi veà bò thoái lui. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Theá toân nhö Ñaûnh. Ngöôøi kia ñaõ taâm aùc ñoái vôùi Phaät, seõ bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, neân noùi laø Ñaûnh ñoïa. Ñöôïc Nhaãn cuõng xaû. Xaû coù moät thöù laø khi lìa giôùi ñòa xaû caên thieän kia khoâng coù thoái lui, khoâng gaây ra nghieäp Voâ giaùn, khoâng döùt caên thieän, laïi coù lôïi ích naøo. Khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Ñöôïc phaùp Theá ñeä nhaát cuõng xaû, xaû coù moät thöù laø tuùc lìa giôùi ñòa, xaû khoâng thoái lui. Vì sao? Vì taùnh cuûa caên thieän naày laø khoâng thoái lui, khoâng gaây ra nghieäp Voâ giaùn, khoâng döùt caên thieän, khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc, laïi coù lôïi ích naøo! Ngöôøi kia theo thöù lôùp ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöôïc phaùp Noaõn cuõng xaû. Xaû coù hai thöù: Khi lìa ñòa giôùi vaø luùc thoái lui. Xaû khi thoái lui nghóa laø gaây ra nghieäp Voâ giaùn, cuõng seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, laïi coù lôïi ích naøo, chæ khoâng döùt caên thieän. Neáu vaäy thì Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng ñöôïc phaùp Noaõn. Vì sao? Vì oâng ta ñaõ döùt caên thieän. Ñöôïc phaùp Ñaûnh cuõng xaû. Xaû coù hai thöù: Khi lìa ñòa giôùi vaø luùc thoái lui. Xaû khi thoái lui nghóa laø ñoïa nôi ñöôøng aùc, laïi coù lôïi ích naøo! Khoâng gaây ra nghieäp Voâ giaùn, khoâng caét ñöùt caên thieän. Ñöôïc Nhaãn cuõng xaû. Xaû coù moät thöù laø khi lìa giôùi ñòa, caên thieän kia khoâng coù thoái lui, khoâng gaây ra nghieäp Voâ giaùn, khoâng caét ñöùt caên thieän, khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc, laïi coù lôïi ích naøo! Khoâng ñaém nhieãm vaøo ngaõ. Hoûi: Neáu vaäy thì Thi-lôïi-quaät-ña, An-cöøu-lôïi, Ma-la-taùt-giaø, Ni- kieàn-töû laø khoâng ñöôïc Nhaãn. Vì sao? Vì meâ ñaém nôi ngaõ? Ñaùp: Nhöõng ngöôøi kia khoâng ñaém nhieãm nôi ngaõ. Vì bieän luaän veà nghóa neân noùi coù ngaõ ñoù thoâi. Hoûi: Nhöõng ngöôøi aáy cuøng Nhö lai tranh luaän veà ngaõ, sao laïi noùi khoâng ñaém nhieãm nôi ngaõ? Ñaùp: Vì hoï khoâng döùt ngaõ kieán, taïm thôøi hieän ôû tröôùc, neân chaúng phaûi ñaém nhieãm nôi ngaõ.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 76

Phaùp Theá ñeä nhaát ñöôïc cuõng xaû: Xaû khi lìa giôùi ñòa, ngoaøi ra nhö tröôùc noùi. Ngöôøi phöông Taây taïo ra bieän luaän naày, noùi caên thieän Noaõn coù yù nghóa saâu xa gì? Vì choã nöông naøo? Coù nhaân duyeân gì? Phaùp gì? Quaû gì? Coù nöông vaøo ñaâu? Coù baùo naøo? Coù lôïi ích naøo? Vì haønh bao nhieâu haønh? Vì duyeân theo danh maø sinh hay vì duyeân theo nghóa khôûi? Vì laø vaên tueä, laø tö tueä, hay laø tu tueä? Vì thuoäc veà coõi Duïc, hay thuoäc coõi Saéc, Voâ saéc? Vì coù giaùc, coù quaùn; khoâng giaùc, coù quaùn; hay laø khoâng giaùc, khoâng quaùn? Vì töông öng vôùi laïc caên , hay vì töông öng vôùi hyû caên, xaû caên? Vì moät taâm hay vì nhieàu taâm? Vì thoái lui hay khoâng thoái? Cho ñeán phaùp Theá ñeä nhaát cuõng

gioáng nhö theá. Hoûi: Noaõn coù yù nghóa thuù? Ñaùp: Coù boá thí, trì giôùi, cho ñeán caên thieän Nhaãn thöôïng, ñeàu hoài höôùng veà giaûi thoaùt ñoù laø yù thuù laø choã nöông naøo? Nghóa laø döïa vaøo ñònh coõi Saéc maø khôûi. Coù nhaân duyeân gì? Nghóa laø caên thieän ñôøi tröôùc ôû ñòa mình, laø nhaân töông tôï. Duyeân nôi phaùp naøo? Nghóa laø duyeân vôùi boán chaân ñeá. Coù quaû naøo? Ñoù laø Ñaûnh gaàn vôùi Noaõn, laø quaû coâng duïng. Coù nöông naøo? Nghóa laø töông töï vôùi ñòa mình, veà sau sinh phaùp thieän, laø nöông vaøo quaû. Coù baùo naøo? Ñoù laø naêm aám coõi Saéc. Coù lôïi ích naøo? Coù ngöôøi noùi: Laø nhaân quyeát ñònh Nieát-baøn. Laïi coù ngöôøi noùi: Khoâng caét ñöùt caên thieän. Vì haønh bao nhieâu haønh? Nghóa laø haønh möôøi saùu haønh. Vì duyeân theo danh sinh hay vì duyeân theo nghóa sinh? Phaûi noùi laø duyeân theo nghóa sinh. Vì vaên, tö, tu tueä? Phaûi noùi laø tu tueä. Vì thuoäc veà coõi Duïc, coõi Saéc, Voâ saéc? Neân noùi laø thuoäc veà coõi Saéc. Vì coù giaùc, coù quaùn ; khoâng giaùc, coù quaùn; khoâng giaùc, khoâng quaùn? Neân noùi laø coù caû ba haønh. Vì töông öng vôùi caên naøo? Phaûi noùi laø ba, tuøy choã töông öng maø noùi. Vì moät taâm hay nhieàu taâm? Phaûi noùi laø nhieàu taâm. Vì thoái lui hay khoâng thoái lui? Neân noùi laø thoái lui. Nhaãn gaàn vôùi Ñaûnh, ñoù laø quaû coâng duïng. Ñaûnh coù lôïi ích naøo? Coù ngöôøi noùi: Khoâng döùt caên thieän.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 77

Hoaëc coù ngöôi noùi: Khoâng gaây ra nghieäp Voâ giaùn. Ngoaøi ra, nhö noùi veà Noaõn. Phaùp Theá ñeä nhaát gaàn vôùi Nhaãn laø quaû coâng duïng Nhaãn coù lôïi ích naøo? Coù lôïi ích laø khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Khoâng ñaém nhieãm ngaõ, cuõng khoâng thoái lui. Ngoaøi ra, nhö Ñaûnh. Phaùp Theá ñeä nhaát duyeân khoå, khoå phaùp nhaãn, ñoù laø quaû coâng duïng. Phaùp Theá ñeä nhaát coù lôïi ích naøo? Theo thöù lôùp ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, haønh boán haønh, phaûi noùi laø nhaát taâm khoâng thoái, ngoaøi ra, nhö khi Nhaãn sinh phaùp Noaõn, neáu khoå, taäp, ñaïo ñeá, hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai tu boán nieäm xöù. Hieän taïi haønh moät haønh, thì vò lai seõ tu boán haønh, nhaän laáy taùnh ñoàng kia, chaúng phaûi taùnh khoâng ñoàng. Neáu duyeân vaøo dieät ñeá, vôùi moät phaùp nieäm xöù ôû hieän taïi, vò lai tu moät phaùp nieäm xöù. Hieän taïi moät haønh, vò lai boán haønh. taêng tröôûng phaùp Noaõn laø khi duøng haï taêng tröôûng trung, duøng trung taêng tröôûng thöôïng. Neáu duyeân theo khoå, taäp, ñaïo ñeá, hieän taïi boán nieäm xöù xoay vaàn hieän ôû tröôùc, vò lai cuõng boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Neáu duyeân dieät ñeá, thì phaùp nieäm xöù hieän taïi, vò lai laø boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Hoûi: Vì sao luùc ñaàu sinh phaùp Noaõn, ñoàng taùnh vôùi vò lai, tu chaúng phaûi baát ñoàng taùnh. Luùc taêng tröôûng Noaõn, ñoàng taùnh vôùi vò lai, tu baát ñoàng taùnh? Ñaùp: Luùc ñaàu sinh, do haønh quaùn ñeá, khoâng heà ñöôïc haït gioáng Noaõn kia maø ñöôïc. Luùc Noaõn taêng tröôûng, do haønh quaùn ñeá, ñaõ töøng ñöôïc haït gioáng Noaõn kia maø ñöôïc vì cho neân tu ñuû. Luùc ñaàu tieân sinh Ñaûnh, duyeân vôùi khoå, taäp, dieät, ñaïo, hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Luùc taêng tröôûng Ñaûnh, haï taêng tröôûng trung, trung taêng tröôûng

thöôïng. Neáu duyeân theo khoå, taäp, ñaïo ñeá, boán nieäm xöù xoay vaàn hieän ôû tröôùc, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Neáu duyeân theo dieät ñeá, thì hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Ñaàu tieân sinh Nhaãn vaø luùc taêng tröôûng, hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Toân giaû Cuø-sa noùi: Luùc Nhaãn ñaàu tieân, neáu duyeân vôùi khoå, taäp, ñaïo ñeá, thì hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò

lai boán, tu ñoàng taùnh, khoâng khaùc taùnh. Neáu duyeân dieät ñeá, hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai cuõng moät phaùp nieäm xöù, hieän taïi moät haønh, vò lai boán, tu ñoàng taùnh, khoâng khaùc taùnh. Neáu luùc taêng tröôûng, duyeân khoå, taäp, ñaïo ñeá, boán nieäm xöù xoay vaàn hieän ôû tröôùc, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Neáu duyeân theo dieät ñeá, thì hieän taïi moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai möôøi saùu. Lôøi bình: Ngöôøi kia khoâng neân noùi theá. Noùi nhö thuyeát tröôùc laø toát. Hoûi: Vì sao Nhaãn vôùi taát caû thôøi gian, phaùp nieäm xöù ñeàu hieän ôû tröôùc? Ñaùp: Nhö ñaïo kieán ñeá, taát caû thôøi gian, phaùp nieäm xöù ñeàu hieän ôû tröôùc. Nhaãn cuõng töông töï. Hoûi: Luùc taêng tröôûng Nhaãn, ñeàu tu möôøi saùu haønh phaûi chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi. Nhö boû daàn sôû duyeân, haønh cuõng gioáng nhö theá. Neáu duyeân boán ñeá, coù möôøi saùu haønh. Neáu duyeân ba ñeá thì coù möôøi hai haønh. Neáu duyeân hai ñeá thì coù taùm haønh. Neáu duyeân moät ñeá thì coù boán haønh. Chung vôùi theá löïc sinh cuûa moät nhaãn thì coù möôøi saùu. Hoûi: Vì sao khi taêng tröôûng Nhaãn, hoaëc coù möôøi saùu, hoaëc möôøi hai, hoaëc taùm, hoaëc boán haønh tu? Ñaùp: Döùt daàn sôû duyeân, boû daàn vieäc thöïc haønh, chuyeån bieán gaàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, vì ñoù, neân ñoâi khi tu möôøi saùu haønh, cho ñeán boán haønh, luùc sinh phaùp Theá ñeä nhaát, hieän taïi, coù moät phaùp nieäm xöù, vò lai boán, hieän taïi moät haønh, vò lai boán. Hoûi: Nhö phaùp Theá ñeä nhaát töøng ñöôïc chuûng taùnh kia laø do haønh quaùn ñeá. Vì sao tu ñoàng taùnh haønh, tu taùnh khaùc? Ñaùp: Vì tuøy ôû phaùp ngöôøi kia ñöôïc, töùc theo phaùp naày tu, nhö ngöôøi loõa hình, khoâng coù y phuïc ñeå bò cöôùp ñoaït, phaùp kia cuõng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaùp Theá ñeä nhaát raát gaàn vôùi thaáy ñaïo. Nhö trong thaáy ñaïo khoâng tu haønh khaùc, chæ tu ñoàng taùnh, neân phaùp Theá ñeä nhaát cuõng gioáng nhö theá? Hoûi: Neáu luùc sinh Noaõn cho ñeán Nhaãn, laø thöôøng noái tieáp nhau hay khoâng noái tieáp nhau? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Noùi thöôøng noái tieáp nhau duyeân vôùi boán ñeá, nhö möôøi laêm taâm trong thaáy ñaïo, thöôøng tieáp noái nhau hieän ôû tröôùc. Luùc phaùp Noaõn kia sinh, thöôøng noái tieáp nhau duyeân vôùi boán chaân ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Veà nghóa naày khoâng nhaát ñònh: Hoaëc noái tieáp nhau, hoaëc khoâng noái tieáp nhau, hoaëc coù Noaõn duyeân vôùi khoå roài ngöng, hoaëc duyeân vôùi taäp, dieät, ñaïo roài döøng laïi.

Hoûi: Vì chaùnh quaùn tö duy, phaùp naøo keá coù theå sinh Noaõn? Ñaùp: Laø coõi Saéc tu taâm ñòa, ñòa ñònh, coù chaùn lìa, coù xaáu xa, coù khaùt khao, ngöôõng moä, coù theá löïc khoâng thuaän theo sinh, khoâng öa thích. Coù luùc chaùnh tö duy nhö theá, keá coù theå sinh Noaõn, keá Noaõn sinh Ñaûnh, keá Ñaûnh sinh Nhaãn, keá Nhaãn sinh phaùp Theá ñeä nhaát keá phaùp Theá ñeä nhaát ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Hoûi: Neáu ngöôøi lìa duïc thì coù theå nhö theá, ngöôøi khoâng lìa duïc thì sao? Ñaùp: Ngöôøi khoâng lìa duïc, cuõng coù theå nhö theá. Coù tö tueä coõi Duïc, chaùnh quaùn tö duy duyeân khoå haïnh, neáu haønh thöù lôùp sinh phaùp Noaõn. Ngoaøi ra, nhö treân ñaõ noùi. Hoûi: Caùc thaân tröôùc ñaõ sinh phaùp Noaõn, chöa sinh phaùp Ñaûnh, ngöôøi aáy beøn qua ñôøi. Trong ñôøi naày, muoán sinh phaùp Ñaûnh thì lieàn sinh phaùp Ñaûnh, hay laø laïi khôûi phaùp Noaõn? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Neáu theo thaày, thuaän vôùi thöù lôùp nghe phaùp Ñaûnh, töùc töø Ñaûnh ñi, neáu thaày khoâng giaûng noùi thì phaûi trôû laïi khôûi töø caên baûn. Hoûi: Neáu vaäy vì sao noùi: Keá Noaõn sinh Ñaûnh, keá Ñaûnh sinh Nhaãn, keá Nhaãn sinh phaùp Theá ñeä nhaát? Ñaùp: Noùi nhö theá nghóa laø trong moät thaân thöù lôùp sinh: Neáu trong thaân tröôùc ñaõ töøng ñöôïc phaùp Noaõn, thì ñoù laø ngöôøi töø caên baûn khôûi. Hoûi: Neáu thaân tröôùc kia ñaõ töøng ñöôïc phaùp Noaõn, ôû ñôøi naày muoán sinh phaùp Ñaûnh, phaûi khôûi chaùnh quaùn, tö duy naøo? Ñaùp: Nhö Noaõn, chaùnh quaùn tö duy Ñaûnh cuõng gioáng nhö theá, nhö sinh Ñaûnh, sinh Nhaãn cuõng theá. Hoûi: Neáu sinh phaùp Noaõn coù phaûi vì lìa duïc khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Khoâng vì lìa duïc. Vì sao? Vì ngöôøi tu haønh kia yeâu thích, thaø sinh phaùp Ñaûnh, chôù khoâng khôûi Nhaãn trong Höõu Ñaûnh. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ngöôøi tu haønh kia, töï bieát mình coù naêng löïc, coù theå sinh ra Ñaûnh, töùc lieàn sinh Ñaûnh, töï bieát khoâng coù naêng löïc, khoâng theå sinh Ñaûnh maø muoán ñöôïc lìa duïc. Vì sao? Vì neáu ñöôïc lìa duïc, thì nôi sinh cuûa ta seõ trôû neân vöôït hôn. Hoûi: Neáu döïa vaøo ñòa caên baûn, sinh caên thieän ñaït phaàn thì coù thoái lui hay khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Noaõn, Ñaûnh coù thoái lui. Nhaãn thì khoâng thoái. Vì sao? Vì caên thieän naày laø phaùp khoâng thoái lui. Lôøi bình: Ngöôøi kia khoâng neân noùi nhö theá. Vì sao? Vì neáu döïa

vaøo ñòa caên baûn, sinh caên thieän ñaït phaàn, thì ngay nôi hieän thaân ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Vì sao? Vì caùc caên thieän naày ñeàu sinh Thaùnh ñaïo. Neáu döïa vaøo ñòa Vò chí thì khoâng nhaát ñònh. Hoûi: Neáu döïa vaøo thieàn Vò chí, sinh ra phaùp Noaõn, thì cuõng sinh Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Neáu döïa vaøo thieàn Vò chí, sinh phaùp Noaõn, cho ñeán sinh phaùp Theá ñeä nhaát ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, Sô thieàn cho ñeán ñeä Töù thieàn cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu döïa vaøo thieàn Vò chí, sinh phaùp Noaõn, keá sinh Sô thieàn, Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì thieàn trung gian, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu döïa vaøo thieàn Vò chí, sinh ra Noaõn, Ñaûnh, keá sinh Sô thieàn, Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì thieàn trung gian, Nhò thieàn, Tam thieàn,

Töù thieàn cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu döïa vaøo thieàn Vò chí, sinh Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, keá sinh Sô thieàn, nhaãn, sinh phaùp Theá ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, cho ñeán thieàn thöù tö cuõng gioáng nhö theá, ñaây laø noùi phaùp thöù lôùp cuûa Thanh vaên. Hoûi: Boà-taùt thì theá naøo? Ñaùp: Boà-taùt döïa vaøo thieàn thöù tö, sinh phaùp Noaõn, cho ñeán sinh phaùp Theá ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Laïi coù ngöôøi noùi: Boà-taùt döïa vaøo Sô thieàn, sinh phaùp Noaõn, phaùp Ñaûnh, phaùp Nhaãn, Nhò thieàn, Tam thieàn cuõng gioáng nhö theá. Trong ñeä Töù thieàn, sinh Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Hoûi: Nhö trong caên thieän ñaït phaàn, keá khoâng neân sinh phaåm haï, thöôïng, keá khoâng neân sinh phaåm trung, haï, laøm sao Boà-taùt coù theå sinh? Ñaùp: Ñòa mình khoâng theå, ñòa ngöôøi khaùc thì coù theå. Laïi coù ngöôøi noùi: Muoán lìa loãi nhö theá, phaûi noùi lôøi naày: Neáu döïa vaøo Sô thieàn, sinh phaùp Noaõn, cho ñeán thieàn thöù tö. Neáu döïa vaøo Sô thieàn sinh phaùp Ñaûnh, cho ñeán thieàn thöù tö. Neáu döïa vaøo Sô thieàn, sinh phaùp Nhaãn, cho ñeán thieàn thöù tö. Keá, sinh phaùp Theá ñeä nhaát ñöôïc chaùnh quyeát ñònh. Lôøi bình: Khoâng neân noùi nhö theá, nhö noùi tröôùc laø toát. Vì sao? Vì taát caû Boà-taùt ñeàu döïa vaøo thieàn thöù tö, sinh phaùp Noaõn, cho ñeán sinh Phaùp Theá Ñeä nhaát, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 81

Hoûi: Coøn Bích-chi Phaät thì theá naøo? Ñaùp: Bích-chi Phaät ra ñôøi moät mình, phaûi bieát nhö Phaät. Neáu soá ngöôøi xuaát theá nhieàu, thì vò Bích-chi Phaät naày khoâng nhaát ñònh, ñoàng vôùi Thanh vaên. Nhö loaøi thuù Khaùt-giaø chæ moïc moät söøng. Vò Bích-chi Phaät kia cuõng gioáng nhö theá, moät mình xuaát theá, phaûi bieát nhö Phaät. Hoûi: Tieàn thaân cuûa Boà-taùt laø ñaõ töøng sinh caên thieän ñaït phaàn phaûi khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Töøng sinh vì ñeå ngaên ñöôøng aùc, neân suoát chín möôi moát kieáp, Boà-taùt khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, ñoù laø söùc cuûa caên thieän ñaït phaàn. Ñoù laø caên thieän ñaït phaàn, cuûa taùnh ngöôøi khaùc, chaúng phaûi taùnh mình. Lôøi bình: Khoâng neân noùi nhö theá, neân noùi raèng: Boà-taùt khoâng heà sinh caên thieän ñaït phaàn. Vì sao? Vì taát caû caên thieän maø Boà-taùt ñaõ coù ñöôïc, khoâng traûi qua nhieàu ñôøi ngoài kieát giaø döôùi coäi Boà-ñeà, sinh quaùn baát tònh, cho ñeán taän trí. Hoûi: Boà-taùt ñaõ chín möôi moát kieáp, khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, vieäc naày haù chaúng phaûi söùc cuûa Nhaãn hay sao? Ñaùp: Khoâng haún laø do caên thieän ñaït phaàn Boà-taùt môùi coù theå ngaên ñöôøng aùc, maø coù theå duøng naêng löïc cuûa boá thí, naêng löïc giöõ giôùi, hoaëc duøng quaùn baát tònh, an ban (quaùn soå töùc), hoaëc duøng vaên tueä, tö tueä, hoaëc duøng Noaõn, Ñaûnh, sau môùi duøng Nhaãn. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Ngaên chaän ñöôøng aùc, chaúng phaûi khoâng nhôø bieát phaùp duyeân khôûi. Nghóa aáy theá naøo? Ngöôøi kia noùi raèng: Nhaän bieát phaùp duyeân khôûi, töùc laø ñaïo voâ laäu, neáu chaúng phaûi dieäu löïc cuûa ñaïo voâ laäu, taát nhieân khoâng theå ngaên ñöôøng aùc. Lôøi bình: Khoâng neân noùi nhö theá! Nhö tröôùc ñaõ noùi laø toát. Vì sao? Vì neáu Boà-taùt thöïc haønh boá thí, thì cuõng duøng giôùi, duøng tueä. Neáu khi thöïc haønh giöõ giôùi, dó nhieân cuõng

duøng boá thí, duøng tueä. Neáu luùc thöïc haønh tueä, thì cuõng duøng thi, duøng giôùi. Do nhaân duyeân naày, coù theå che laáp na-do-tha ñöôøng aùc, huoáng laø ñöôøng aùc cuûa möôøi xöù. Taát caû Noaõn, Ñaûnh cuûa Thanh vaên, Bích-chi Phaät thì Boà-taùt ñeàu coù theå khôûi ñeå ngaên che ñöôøng aùc, chæ khoâng khôûi Nhaãn. Vì sao? Vì Nhaãn cuøng vôùi ñöôøng aùc trôû ngaïi nhau. Boà-taùt ñaõ ôû trong sinh töû, suoát ba A-taêng- kyø kieáp, do nguyeän löïc neân sinh trong ñöôøng aùc (ÔÛ ñaây, neân noùi duï veà nhaân duyeân con caù). Laïi coù ngöôøi noùi: Khôûi Nhaãn cuûa Thanh vaên, cuûa Bích-chi Phaät laø ñeå ngaên che ñöôøng aùc, khoâng khôûi Nhaãn cuûa Boà-taùt. Vì sao? Vì ñoái vôùi thaân ñaéc ñaïo laø raát lôùn, laø saâu xa, neân ngöôøi caàu Bích-chi Phaät, sinh

Nhaãn cuûa Bích-chi Phaät, khoâng theå sinh Nhaãn cuûa Phaät chuûng. Vì gaàn vôùi ñaïo cuûa Bích-chi Phaät. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi caàu Bích-chi Phaät, coù theå khôûi Nhaãn cuûa Phaät chuûng. Lôøi bình: Khoâng neân noùi nhö vaäy, neân noùi raèng: Ngöôøi caàu Bích- chi Phaät, khoâng theå khôûi Nhaãn cuûa Phaät chuûng. Hoûi: Phaøm phu chöùng ñaéc Nhaãn, luùc qua ñôøi coù phaûi xaû nhaãn khoâng? Neáu xaû, thì sao khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc? Neáu xaû, thì vì sao phaøm phu boû, baäc Thaùnh khoâng boû? Neáu khoâng xaû, thì trong phaàn Kieàn- ñoä Haønh, Kieàn-ñoä Boán Ñaïi vì sao khoâng noùi? Nhö noùi: Neáu thaønh töïu thaân, thì ngöôøi kia cuõng thaønh töïu thaân nghieäp, cho ñeán noùi roäng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Xaû boû. Hoûi: Neáu xaû, thì taïi sao khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Vôùi theá löïc cuûa caên thieän cuûa ngöôøi kia neân coù theå nhö theá, duø xaû nhöng khoâng bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Töï coù caên thieän, duø thaønh töïu nhöng khoâng ngaên che ñöôøng aùc, huoáng chi khoâng thaønh töïu. Ñoù goïi laø choã sinh ñöôïc thieän. Töï coù caên thieän, duø khoâng thaønh töïu, nhöng coù theå ngaên che ñöôøng aùc, huoáng chi laø laïi thaønh töïu, ñoù laø Nhaãn. Cho neân, vôùi theá löïc cuûa caên thieän kia, coù theå ngaên che ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Theá löïc caên thieän cuûa ngöôøi kia, neáu nghieäp phieàn naõo coù theå khieán thaân bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, thì ôû trong thaân ñoù, noù laøm cho hoaøn toaøn xa lìa, laïi khoâng coøn hieän haønh nöõa. Neáu nghieäp phieàn naõo kia khoâng hieän haønh thì do ñaâu bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc? Nhö vaøo muøa thu, ngöôøi kia uoáng thuoác, thuoác cuõng coù theå khoâng ñoïng laïi trong thaân hoï, ñoâi khi cuøng thoaùt ra vôùi beänh, hoaëc töï noù tieâu hoùa ngay trong thaân maø töø ñöôïc beänh hoaïn, khieán cho khoâng bao giôø khôûi. theá löïc caên thieän cuûa kia nhö theá, vôùi, coù theå laøm cho caùc nghieäp phieàn naõo bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc, khoâng bao giôø khôûi laïi nöõa. Laïi coù ngöôøi noùi: Caên thieän naày ñaõ töøng ôû trong thaân ngöôøi kia, nhö choã ôû cuûa sö töû, noù toàn taïi trong thaân ngöôøi kia, duø khoâng thaønh töïu, nhöng söùc huaân taäp gaén boù, coù theå laøm cho caùc nghieäp phieàn naõo ñöôøng aùc kia seõ khoâng coøn hieän haønh nöõa, huoáng gì laø ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Cuõng nhö choã ôû cuûa sö töû, neáu sö töû ñi vaéng thì caùc loaøi thuù nhoû khaùc ñeàu khoâng daùm tìm ñeán, huoáng chi laø luùc sö töû coøn ôû. Laïi coù ngöôøi noùi: Caên thieän kia ôû trong thaân naày, cuõng nhö chuû ñaõ ôû laâu.

Caùc nghieäp phieàn naõo ñöôøng aùc ôû trong thaân naày cuõng gioáng nhö khaùch. Söùc cuûa chuû ñaõ ôû laâu raát maïnh meõ, khaùch thì khoâng baèng.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 83

Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh coù hai thöù taâm troâng mong: 1. Taâm troâng mong xa lìa caùc ñieàu aùc. 2. Taâm troâng mong gaén boù saâu vaøo phaùp thieän. Do coù hai taâm troâng mong naày, neân khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Vì theá, neân Toân giaû Cuø-sa noùi: Ngöôøi tu haønh kia coù taâm troâng mong nhö theá, coù mong muoán nhö theá, Nhaãn nhö theá, khaû naêng nhö theá, yù nhö theá, kính nhö theá, aùi nhö theá, vaø öa thích nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöôøng aùc kia ñaõ ñöôïc phi soá duyeân dieät. Caùc phaùp cuõng ñaõ ñöôïc phi soá duyeân dieät, neân cuoái cuøng khoâng hieän ôû tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh kia rôi vaøo möa phaùp, troâi chaûy nhanh trong soâng, khoâng chaáp nhaän gaây ra nghieäp ñöôøng aùc. Vì cho neân khoâng bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Vì nöông Thaùnh ñaïo, ngöôøi tu haønh kia do nöông vaøo Thaùnh ñaïo, ñaõ laøm cho nghieäp phieàn naõo ñöôøng aùc trong thaân naày khoâng hieän ra ôû tröôùc, huoáng chi laø bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Gioáng nhö coù ngöôøi, vì sôï keû thuø neân döïa vaøo vua, khieán keû thuø kia coøn khoâng daùm nhìn thaúng vaøo maët, huoáng chi laø laøm haïi! Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh kia, duøng caên thieän naày ôû trong töï thaân nhaèm gìn giöõ choã ôû cuûa Thaùnh ñaïo. Cuõng nhö ngöôøi cuûa vua, tröôùc heát gìn giöõ ñòa ñieåm cö truù cuûa vua, taát caû ngöôøi daân khoâng daùm ñeán ôû. Laïi coù ngöôøi noùi: Caên thieän kia ñaõ quyeát ñònh taïo ra nôi choán cuûa ngöôøi, trôøi. Neáu ñaõ gaây ra nghieäp xöù quyeát ñònh, thì seõ sinh vaøo xöù ñoù. Gioáng nhö vò trí cuûa toøa ngoài cao sang ñaõ ñöôïc ñònh, thì khoâng neân ngoài vaøo choã ngoài khaùc. Cuõng theá, choã ôû cuûa caên thieän kia ñaõ nhaát ñònh cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh kia ñaõ duøng phöông tieän chính ñaùng laøm cho caùc nghieäp phieàn naõo ñöôøng aùc kia seõ khoâng coøn hieän haønh nöõa, huoáng chi laø ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh kia ñaõ nhaän thaáy loãi laàm cuûa haønh vi aùc, thaáy ñöôïc lôïi ích cuûa haønh vi toát. Cho neân, khoâng taïo ra haønh vi aùc ñeå phaûi bò ñoïa vaøo trong ñöôøng aùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Coù taâm troâng mong toát, ôû trong thaân naày, seõ khoâng gaây ra haønh vi aùc ñeå phaûi bò ñoïa trong ñöôøng aùc nöõa. Laïi coù thuyeát noùi: Vì duøng taâm nhu hoøa thuaän theo thuù höôùng Nieát-baøn vì tín caên raát vöõng chaéc, neân ñaõ khoâng gaây ra haønh vi aùc ñeå bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Hoûi: Neáu xaû, thì vì sao phaøm phu boû, baäc Thaùnh khoâng xaû?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA, Quyeån 3 84

Ñaùp: Vì phaøm phu kia khoâng coù söùc ñoái trò cuûa Thaùnh ñaïo ñeå töï mình gìn giöõ, cheá ngöï. Duø coù ñaïo ñoái trò ñeå töï gìn giöõ, cheá ngöï, nhöng vì ñaïo naày yeáu keùm, khoâng beàn laâu, neân khi qua ñôøi thì xaû. Trong thaân baäc Thaùnh, coù ñaïo ñoái trò voâ laäu ñeå töï gìn giöõ, cheá ngöï, do söùc cuûa ñònh voâ laäu vöõng chaéc beàn laâu, neân baäc Thaùnh kia khi qua ñôøi khoâng xaû. (ÔÛ ñaây, leõ ra noùi keát hôïp caùc bieän duï). Laïi coù ngöôøi noùi: Khoâng xaû. Hoûi: Neáu

khoâng xaû, thì Kieàn-ñoä Nghieäp, Kieàn-ñoä Boán Ñaïi vì sao khoâng noùi? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong Kieàn-ñoä Nghieäp kia, leõ ra phaûi noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát laø nghóa naày laø lôøi chöa troïn veïn. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong Kieàn-ñoä Nghieäp kia cuõng noùi trong tröôøng hôïp thöù ba, laø noùi tröôøng hôïp baäc Thaùnh ôû trong thai. baäc Thaùnh coù hai haïng: 1. Baäc Thaùnh danh soá. 2. Baäc Thaùnh thaät nghóa. Ngöôøi ñöôïc caên thieän ñaït phaàn goïi laø baäc Thaùnh danh soá, ngöôøi ñöôïc chaùnh quyeát ñònh laø baäc Thaùnh thaät nghóa. Vì theá, neân trong Kieàn- ñoä Nghieäp kia cuõng coù noùi. Neáu coù ngöôøi nhaát taâm xuaát gia, cuõng ñöôïc goïi laø ñeä töû cuûa Thaùnh, huoáng chi laø ngöôøi ñöôïc caên thieän ñaït phaàn. Laïi coù ngöôøi noùi: Hoaëc coù ngöôøi xaû, coù ngöôøi khoâng xaû. Ai khoâng xaû? Ñoái vôùi caên thieän naày thöôøng duøng phöông tieän, taïo ra phöông tieän trong taát caû thôøi gian, taïo ra phöông tieän neân ngöôøi kheùo thoï trì, kheùo tu taäp thì khoâng xaû, traùi vôùi treân laø xaû. Nhö tröôùc ñaây ñaõ nghe noùi: Neáu ñoái vôùi caên thieän thöôøng aân caàn duøng phöông tieän, cho ñeán ngöôøi naøo kheùo tu taäp, cho duø traûi qua sinh töû, nhöng thöôøng khoâng xaû. Nhö Di-ña-la-ñaït töû, luùc môùi sinh ñaõ noùi raèng: Kieát coù hai thöù, cho ñeán noùi roäng. Nhö tröôùc ñaõ nghe, neáu ñoái vôùi caên thieän, ngöôøi naøo khoâng aân caàn duøng phöông tieän, cho ñeán khoâng kheùo tu taäp, thì ôû trong thaân naày seõ coù theå xaû nhanh. Cuõng theá, neân bieát laø coù xaû, khoâng xaû. Lôøi bình: Nghóa nhö thaät töùc laø: Ngöôøi phaøm phu döïa vaøo ñòa kia, sinh caên thieän ñaït phaàn, cuõng coù ngöôøi xaû, huoáng chi laø sinh vaøo ñòa khaùc. Hoûi: Caên thieän ñaït phaàn noùi laø ñöôïc baùo, ñoù laø naêm aám coõi Saéc, coù phaûi taïo ra nghieäp ñaàu tieân cuûa thaân kia khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Khoâng taïo ra nghieäp ñaàu tieân. Vì sao? Vì thaân coõi Saéc kia gioáng vôùi ñaïo voâ laäu, vì chaùn gheùt söï thoï sinh neân

nghieäp khaùc taïo ra nghieäp ñaàu tieân. Caên thieän ñaït phaàn kia chæ taïo ra nghieäp maõn, sau ñoù môùi chòu quaû baùo. Laïi coù ngöôøi noùi: Cuõng taïo ra nghieäp ñaàu tieân, ñöôïc thaân baùo toát ñeïp, thuaän theo haønh ñaïo. Caùc caên thieän nhö Noaõn, v.v... naày coù baûy möôi ba thöù, vieäc aáy theá naøo? Coõi Duïc coù möôøi thöù: Moät laø phaøm phu coøn ñaày ñuû raøng buoäc. Hai laø tröø moät phaåm kieát, cho ñeán heát chín phaåm kieát. Sô thieàn coù chín, hoaëc coù tröø moät phaåm kieát, cho ñeán chín phaåm. Sô thieàn khoâng coù ngöôøi coøn raøng buoäc ñaày ñuû, töùc noùi veà coõi Duïc. Cuõng theá, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù coù chín thöù. Ñaûnh, Nhaãn, phaùp Theá ñeä nhaát cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Phaøm phu coøn raøng buoäc ñaày ñuû, ñaõ ñöôïc phaùp Noaõn, tröø moät phaåm kieát, cho ñeán chín phaåm, laø moät loaïi chaêng? Ñaùp: Khoâng phaûi! Phaøm phu coøn raøng buoäc ñaày ñuû khaùc, tröø moät phaåm kieát khaùc, cho ñeán chín phaåm khaùc. Hoûi: Neáu thoái lui phaùp Noaõn, laïi sinh phaùp Noaõn, coù phaûi laø voán ñöôïc maø ñöôïc khoâng? Ñaùp: Khoâng phaûi! Vì sao? Vì ngöôøi kia khoâng thöôøng duïng coâng maø ñöôïc, do tröôùc sau khoâng gioáng nhau. Nhö xaû giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa roài, veà sau thoï laïi, thì chaúng phaûi voán ñöôïc maø ñöôïc. Ngöôøi kia cuõng

theá, nhö Noaõn, Ñaûnh cuõng theá. Hoûi: Luùc Noaõn taêng tröôûng, taêng tröôûng Noaõn roài, coù khôûi laïi töø ñaàu hay khoâng? Ñaùp: Khoâng! Vì sao? Vì ñaõ ñöôïc caên thieän thaéng tieán, caên thieän ñaõ ñöôïc tröôùc kia khoâng ñaùng öa chuoäng. Ñaûnh, Nhaãn cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: ÔÛ choã naøo sinh caên thieän naày? Ñaùp: Trong loaøi ngöôøi ôû coõi Duïc, nghóa laø ba thieân haï, chaúng phaûi chaâu Uaát-Ñôn-Vieät. Hoûi: Saùu taàng trôøi coõi Duïc khoâng theå sinh caên thieän chaêng? Ñaùp: Khoâng theå. Vì ngöôøi môùi sinh ñaõ töøng sinh, ñeàu coù theå khôûi hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì neáu coù thaân toát ñeïp, cuõng coù ngöôøi thuaän theo nhaøm chaùn tai hoïa, chaùnh quaùn xöù kia, thì coù theå sinh Noaõn. Trong ba thieän haï naày coù ñuû hai thöù aáy. Hoûi: Neáu coù thaân toát ñeïp, thì chö thieân vöôït hôn con ngöôøi. Neáu nhaän laáy chaùnh quaùn, thuaän theo nhaøm chaùn tai hoïa, thì ñöôøng aùc vöôït hôn. Ñaùp: Nhö tröôùc ñaõ noùi ñeàu cuøng coù, nghóa laø coù theå coõi trôøi vaø

ñöôøng aùc khoâng ñi chung cho neân khoâng theå. Hoûi: Phaùp Noaõn vöøa döïa vaøo thaân nam, vöøa döïa vaøo thaân nöõ. Neáu döïa vaøo thaân nöõ ñaït ñöôïc phaùp Noaõn, laïi ñöôïc phaùp Noaõn, sôû y cuûa ngöôøi nam trong töï thaân chaêng? Ñaùp: Ñöôïc! Cuõng theá phaûi bieát Ñaûnh, Nhaãn cuõng vaäy. Hoûi: Neáu döïa vaøo thaân nam ñaït ñöôïc phaùp Noaõn thì laïi ñöôïc phaùp Noaõn, sôû y cuûa coâ gaùi trong töï thaân chaêng? Ñaùp: Khoâng ñöôïc. Ñaûnh, Nhaãn cuõng gioáng nhö theá. Huyønh moân, Ban traù, khoâng hình, hai hình, khoâng theå sinh boán phaùp phöông tieän thieän nhö Noaõn v.v... Tueä coù ba thöù: Vaên tueä, Tö tueä, tu tueä? Ñaùp: Hoaëc coù Sö löôïc noùi möôøi taùm giôùi, möôøi hai nhaäp naêm aám. Laïi coù ngöôøi kheùo ñoïc tuïng Tu-ña-la, Tyø-ni, A-tyø-ñaøm, roài sinh taâm nhaøm chaùn, noùi raèng: Choã troïng yeáu maø ba Taïng ñaõ noùi, chæ laø möôøi taùm giôùi, möôøi hai nhaäp naêm aám. Hoï lieàn quaùn saùt giôùi. Quaùn saùt giôùi roài, laïi taïo ra ba thöù, ñoù laø: Danh, Theå taùnh, Töôùng chung. Danh laø nhaõn giôùi, cho ñeán phaùp giôùi. Theå taùnh laø töôùng rieâng. Töôùng chung laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Luùc quaùn nhö theá, tu taäp trí naày, chuyeån bieán ñöôïc ñònh yù, sinh töôûng chaùn ngaùn ñoái vôùi coõi naày. Laïi löôïc quaùn möôøi hai nhaäp: Nhaõn giôùi töùc laø nhaõn nhaäp, cho ñeán xuùc giôùi töùc laø xuùc nhaäp, baûy thöùc giôùi töùc laø yù nhaäp, phaùp giôùi töùc laø phaùp nhaäp. Laïi löôïc Nhaäp quaùn aám. Sö kia quaùn möôøi saéc nhaäp vaø taïo saéc trong phaùp nhaäp, töùc laø saéc aám, yù nhaäp töùc laø thöùc aám, phaùp nhaäp töùc laø ba aám. Laïi löôïc noùi veà aám, töùc laø boán nieäm xöù. Saéc aám töùc laø thaân nieäm xöù, thoï aám töùc laø thoï nieäm xöù. Thöùc aám töùc laø taâm nieäm xöù. Töôûng aám, haønh aám töùc laø phaùp nieäm xöù. Laïi löôïc veà AÁm quaùn ñeá: Caùc quaû cuûa naêm aám laø khoå ñeá, caùc nhaân cuûa naêm aám laø taäp ñeá, naêm aám dieät laø dieät ñeá, phaùp Hoïc, Voâ hoïc laø ñaïo ñeá. Ñeá kia laïi ñöôïc taïo ra ba thöù: Danh, theå taùnh, töôùng chung. Danh nghóa laø khoå ñeá cho ñeán ñaïo ñeá. Theå taùnh nghóa laø töôùng rieâng. Töôùng rieâng nghóa haønh böùc baùch laø nghóa khoå, cho ñeán nghóa xuaát ly, nghóa haønh laø nghóa ñaïo. Veà töôùng chung: Khoå coù boán haønh:

Voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Taäp coù boán haønh: Nhaân, taäp, höõu, duyeân. Dieät coù boán haønh: Dieät, chæ, dieäu vaø ly. Ñaïo coù boán haønh: Ñaïo, nhö, tích, thöøa. Ngöôøi tu haønh kia tu taäp trí naày, khi chuyeån bieán ñöôïc ñònh yù, nhö

luùc thaáy ñeá aáy thì ngöôøi kia cuõng theo thöù lôùp quaùn rieâng, veà khoå coõi Duïc, taïo ra töôùng rieâng khaùc. Quaùn khoå coõi Saéc, Voâ saéc, cho ñeán döùt rieâng leû, haønh ñaïo coõi Duïc cuõng rieâng leû, cho ñeán haønh ñaïo coõi Saéc, Voâ saéc, ngay baáy giôø quaùn ñeá, gioáng nhö xem taám thaûm loâng laø vaät beân ngoaïi. Luùc quaùn nhö theá, goïi laø vaên tueä ñaày ñuû. Tu taäp xoay vaàn nhö vaäy, keá laø sinh tö tueä, chuyeån bieán tinh tieán tu taäp, keá laø sinh tu tueä, coù theå thöïc haønh Thaùnh haïnh. Khi quaùn nhö theá ñöôïc goïi laø phaùp Noaõn. Laàn löôït taêng tröôûng nhö theá, keá laø sinh Ñaûnh, keá Ñaûnh laø sinh Nhaãn, keá Nhaãn laø sinh phaùp Theá ñeä nhaát. Keá laø sinh khoå phaùp nhaãn, döùt möôøi söû do thaáy khoå döùt, thöù lôùp sinh khoå phaùp trí, theo thöù lôùp nhö theá sinh ñaïo tyû trí, ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, theo thöù lôùp, cho ñeán taän trí, ñoù goïi laø caùc phaùp sinh caên thieän, sinh theo thöù lôùp. Caên thieän coù ba thöù: 1. Caên thieän cuûa phaàn phöôùc. 2. Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. 3. Caên thieän cuûa ñaït phaàn. Caên thieän cuûa phaàn phöôùc: Coù theå taïo ra haït gioáng sinh leân coõi trôøi. Neáu ôû trong coõi ngöôøi, seõ ñöôïc sinh vaøo nhaø giaøu sang, coù oai theá lôùn, nhieàu cuûa baùu, quyeán thuoäc thaønh töïu, dung maïo ñoan chaùnh, coù theå taïo ra haït gioáng cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, Ñeá- thích, Ma vöông, Phaïm vöông. Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt: Nghóa laø coù theå taïo ra haït gioáng giaûi thoaùt, laøm nhaân quyeát ñònh khoâng thoái lui, seõ tieán ñeán Nieát- baøn. Caên thieän ñaït phaàn: Ñoù laø phaùp Noaõn cho ñeán phaùp Theá ñeä nhaát. Hoûi: Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt ñöôïc gieo troàng ôû choã naøo? Ñaùp: ÔÛ trong coõi Duïc, chaúng phaûi coõi Saéc, laø ñöôøng ngöôøi trong coõi Duïc, chaúng phaûi ñöôøng khaùc, trong ñöôøng ngöôøi thì ba thieân haï, chaúng phaûi chaâu Uaát-ñôn-vieät, thôøi Phaät xuaát theá, chaúng phaûi thôøi khoâng coù Phaät. Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu ôû vaøo thôøi khoâng coù Phaät, gaëp Bích-chi Phaät, cuõng gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt, thì theå taùnh laø gì? Ñaùp: Hoaëc laø thaân nghieäp, khaåu nghieäp, yù nghieäp. Hoûi: Song yù nghieäp nghieâng nhieàu, laø naêm thöùc thaân hay laø yù ñòa? Ñaùp: Laø yù ñòa, chaúng phaûi naêm thöùc thaân. Hoûi: Laø thieän phöông tieän hay thieän sinh ñaéc? Ñaùp: Vöøa laø thieän phöông tieän, vöøa laø thieän sinh ñaéc.

Hoûi: Laø vaên tueä, tö tueä, hay tu tueä? Ñaùp: Laø vaên tueä, tö tueä, chaúng phaûi tu tueä. Hoûi: Laáy vieäc gì ñeå gieo troàng caên thieän naày? Ñaùp: Laáy boá thí, hoaëc trì giôùi, hoaëc duøng söï hoïc roäng, khoâng nhaát ñònh. Vì sao? Vì coù ngöôøi chæ boá thí moät naém thöùc aên, ñaõ coù theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Coøn neáu töï coù naêng löïc taïo ra tröôøng trai Ban-giaø Vu-Saét (Hoäi

thí lôùn, naêm naêm moät laàn) maø vaãn khoâng theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Hoaëc chæ giöõ moät ngaøy trai ñaõ coù theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Coù töï coù suoát ñôøi giöõ giôùi maø khoâng theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Hoaëc chæ trì tuïng moät baøi keä ñaõ coù theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Coù khi töï kheùo hieåu vaên nghóa cuûa ba taïng maø khoâng theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt, cho neân, khoâng nhaát ñònh. Vì sao? Vì coù söï gieo troàng, hoaëc khoâng coù söï gieo troàng, neáu ñem vieäc naày hoài höôùng veà giaûi thoaùt, Nieát-baøn, thì ngöôøi muoán thoaùt ly haún sinh töû, coù taâm maïnh meõ nhö theá, töùc laø coù theå gieo troàng caên thieän. Neáu khoâng hoài höôùng veà giaûi thoaùt, Nieát-baøn, ñeå lìa haún sinh töû, thì cho duø boá thí nhieàu, hay troïn ñôøi giöõ giôùi, hoïc roäng, nghe nhieàu, nhöng vaãn khoâng theå gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt. Coù gaàn, coù xa. Gaàn, nghóa laø gieo troàng caên thieän trong thaân tröôùc. Thaân naày thaønh thuïc, thaân sau giaûi thoaùt. Xa, nghóa laø ñaõ töøng gieo troàng caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt, traûi qua na-do-tha ñôøi thoï thaân maø khoâng theå phaùt sinh caên thieän ñaït phaàn. Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt maø Thanh vaên ñaït ñöôïc, coù theå hoài höôùng veà Bích-chi Phaät. Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt maø Bích-chi Phaät ñaït ñöôïc, cuõng coù theå hoài höôùng ñeán Phaät. Caên thieän cuûa phaàn giaûi thoaùt maø Phaät ñaõ gieo troàng thì khoâng theå hoài chuyeån. Hoûi: Quaùn coù sinh dieät, ngöôøi tu haønh kia laáy gì laøm phöông tieän? Ñaùp: Ngöôøi tu haønh kia, vaøo muøa xuaân, thaáy coû caây maøu saéc xanh töôi, trong treûo nhö ngoïc löu ly, ngaém nhìn doøng soâng chaûy xieát, boït nöôùc noåi troâi, taáp vaøo ven bôø. Nhìn caûnh töôïng aáy maø töï nghó: Caùc phaùp beân ngoaøi naày nay laïi sinh. Neáu ñi vaøo thaønh aáp, xoùm laøng, thaáy caùc nam nöõ ca muùa, cöôøi giôõn noâ ñuøa, roài hoûi chuùng: Vì sao vui möøng nhö theá? Chuùng ñaùp: Trong xoùm naày vöøa sinh beù trai, beù gaùi. Ngöôøi tu haønh kia laïi nghó: Nhö vaäy laø phaùp beân trong naày nay laïi sinh! Ngöôøi tu haønh kia, ñeán muøa thu sau, nhìn thaáy caùc caây coû phôi mình döôùi aùnh maët trôøi muøa thu, bò gioù laïnh thoåi, söông muø bao phuû, caønh laù rôi ruïng, nöôùc soâng khoâ caïn, laïi nghó: Phaùp beân ngoaøi naày nay

ñaõ laïi dieät! Neáu vaøo thaønh aáp, thoân xoùm, thaáy caùc nam, nöõ ñaàu buø toùc roái, muùa tay, quô chaân, khoùc than, keå leå, beøn hoûi vì sao? Traû lôøi: Trong xoùm naày coù nam, nöõ vöøa maát. Ngöôøi tu haønh kia laïi nghó: Phaùp beân trong nay laïi dieät! Ngöôøi tu haønh kia nhaän thaáy saâu xa veà caùc traïng thaùi nhö theá roài, trôû laïi truù xöù, töï quaùn saùt thaân mình cuõng coù traïng thaùi voâ thöôøng cuûa tuoåi treû, traùng nieân giaø yeáu, theo thöù lôùp quaùn veà naêm, thaùng, ngaøy, giôø, ngaøy ñeâm noái tieáp nhau, ñoù goïi laø phöông tieän. Caùc thôøi gian naày laàn löôït bò tröø giaûm, cho ñeán quaùn aám hai saùt-na moät sinh, moät dieät, ñoù goïi laø quaùn sinh dieät ñaày ñuû. Hoûi: Quaùn sinh dieät naày laø quaùn töôûng giaû hay laø quaùn thaät? Neáu laø quaùn töôûng giaû thì laøm sao hieåu keä naày? Nhö noùi: Neáu coù tri kieán döùt ñöôïc laäu Neáu khoâng tri kieán, laøm sao döùt?

Neáu ngöôøi naêng quaùn aám sinh, dieät Thì taâm seõ giaûi thoaùt phieàn naõo. Chaúng phaûi duøng quaùn töôûng luoáng doái maø döùt ñöôïc phieàn naõo. Neáu chaúng theå quaùn thaät, thì leõ ra seõ khoâng thaáy caùc haønh coù töôùng ñeán, ñi, maø caùc haønh thaät khoâng coù ñeán, ñi. Hoaëc ngöôøi soaïn luaän noùi laø quaùn töôûng luoáng doái. Hoûi: Neáu vaäy laøm sao hieåu keä naày? Ñaùp: Vì coù nhaân chuyeån chuyeån, neân noùi chuyeån chuyeån kia sinh nhau, gioáng nhö phaùp con chaùu, vieäc aáy theá naøo? Quaùn töôûng luoáng doái coù theå sinh quaùn töôûng thaät. Quaùn töôûng thaät coù coâng naêng döùt phieàn naõo, cho neân noùi nhaân chuyeån chuyeån, nhö phaùp con chaùu. Laïi coù ngöôøi noùi: Laø quaùn töôûng thaät. Hoûi: Neáu vaäy thì caùc haønh seõ khoâng coù ñeán, ñi. Nhöng ngöôøi tu kia laïi thaáy coù ñeán, ñi? Ñaùp: Neáu quaùn sinh dieät, khi chöa ñaày ñuû, thì seõ thaáy caùc haønh coù töôùng ñeán, ñi. Neáu quaùn kia ñaày ñuû, seõ thaáy caùc haønh khoâng coù töôùng ñeán, ñi. Gioáng nhö treû con öa vui ñuøa moät mình baèng caùch quay voøng troøn. Heã quay nhanh thì thaáy mình nhö döøng laïi. Neáu quay chaäm thì thaáy coù ñeán, ñi. Thí duï veà baùnh xe quay cuûa thôï goám cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Duøng moät taâm thaáy sinh dieät, hay laø hai taâm, vôùi moät thaáy sinh, moät thaáy dieät? Neáu duøng moät taâm thaáy sinh dieät, thì sao moät taâm maø coù ñeán hai söï lo toan? Neáu coù hai söï lo toan ñeå phaù nghóa moät taâm thì laøm sao thaáy? Cho laø thaáy sinh? Luùc sinh laïi thaáy dieät? Cho laø thaáy

dieät thì luùc dieät laïi thaáy sinh chaêng? Neáu thaáy sinh luùc sinh, chæ thaáy ngöôøi sinh thì ñoù laø chaùnh. Neáu thaáy sinh, luùc sinh laïi thaáy dieät thì ñoù laø taø. Neáu khi thaáy dieät, luùc dieät chæ thaáy ngöôøi dieät thì ñoù laø chaùnh. Neáu thaáy dieät, luùc dieät laïi thaáy sinh thì ñoù laø taø. Neáu phaûi moät taâm thaáy sinh, moät taâm thaáy dieät thì seõ khoâng coù quaùn sinh dieät? Ñaùp: Neân noùi raèng: Moät taâm thaáy sinh, moät taâm thaáy dieät. Hoûi: Neáu vaäy thì seõ khoâng coù quaùn sinh dieät? Ñaùp: Thuyeát naày giaûi thích quaùn sinh dieät, noái tieáp nhau trong moät söï sinh, chaúng phaûi noùi moät saùt-na.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.